П'ятниця, 26 грудня 2003 року. № 247 (3247)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Більшість хоче працювати, опозиція блокує роботу

Ранкове засідання 25 грудня

Початок робочого дня позначився таким само сценарієм, як і напередодні: опозиція заблокувала президію. А за деякі законопроекти довелося голосувати руками. Голова Верховної Ради Володимир Литвин запросив керівників фракцій до себе на нараду.

Об 11-й годині 30 хвилин Володимир Литвин закликав народних обранців до роботи. На цей час було зареєстровано 268 народних депутатів. Через систему «Рада» вдалося проголосувати лише одне питання з порядку денного —проект постанови про календарний план проведення п'ятої сесії Верховної Ради четвертого скликання. На табло висвітилася цифра 259. Опозиційні сили участі в голосуванні не брали.

(Закінчення на 2-й стор.).

Створено парламентсько-урядову коаліцію

Учора Кабінет Міністрів України та представники депутатських груп і фракцій Верховної Ради підписали політичну угоду про створення парламентсько-урядової коаліції.

Документ у присутності Президента України Леоніда Кучми підписали представники депутатських груп та фракцій, що ввійшли до коаліції (фракції Аграрної партії України, НДП, політичних партій Промисловців та підприємців України — «Трудова Україна», «Регіони України», СДПУ(о), депутатських груп «Демократичні ініціативи», «Народний вибір», «Народовладдя», а також позафракційні парламентарії), Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, Прем'єр-міністр Віктор Янукович.

Головним завданням коаліції є забезпечення сприятливої соціальної атмосфери, високої політичної активності, динамічного економічного розвитку в процесі реалізації політреформи та конституційних змін з метою успішного проведення демократичних президентських виборів.

(Закінчення на 2-й стор.).

БЛІЦОПИТУВАННЯ — КРИМ

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

Тамара Скрипчук, багатодітна мати:
— Як спромогтися на новорічні гостинці своїм шістьом малюкам. Тримаю корову, але діти не завжди п'ють молоко, бо здаємо його, щоб мати копійчину.

Валентина Кольцова, інженер:
— Наша багатоповерхівка на Радищева, 73 в Сімферополі потопає у стічних водах. Від вічної сирості хворіють дорослі й діти.

Володимир Бовкун, пенсіонер-ялтинець:
— Ще торік звертався з пропозицією: кожній дитині подарувати новорічну ялинку. Влада не сприйняла нашу ідею, а бізнесмени нагнали ціни до 25 гривень за деревце. Хочу хоч тепер достукатися до кабінетників.

Записав Віктор ХОМЕНКО.

Марія, Віра, Надія, Любов

Сім'я Мартинчуків із Рівного: її глава Володимир Володимирович, лауреат премії «Гордість країни», з доньками Марійкою та трійнятами Вірою, Надією, Любов'ю

На сімейному фото не вистачає господині Наталі. На жаль, народивши трійню, вона так і не змогла видужати після пологів і померла. Відтак усі турботи про старшу Марійку та трійняток-немовлят лягли на плечі Володимира. Горе від втрати коханої дружини переповняло сумом чоловіка, однак мусив брати себе в руки — інакше б не зміг підняти діточок. Не передати словами, наскільки важко було чоловікові самому ростити трьох немовлят (це не кожній і жінці під силу): не було досвіду, завжди хотілося спати, втома давалася взнаки, та й побутові негаразди давили тягарем. Бо ж Мартинчуки не мали власного житла. Хто знає, як склалася б доля цієї сім'ї, якби на їхньому шляху не трапився перший заступник голови Рівненської обласної ради Валентин Іванович Крока, який допоміг Мартинчукам у виділенні житла і в подальшому став їхнім добрим ангелом-охоронцем.

(Закінчення на 4-й стор.).

Фото Миколи ФОМЕНКА.

У НОМЕР

Гідрообладнання для далекої Мексики

Колектив Новокраматорського машинобудівного заводу працює над великим замовленням — виготовленням гідромеханічного обладнання для гідроелектростанції в Ель-Кахоне (Мексика).

Першу партію агрегатів буде відвантажено в липні наступного року. Це друге замовлення, яке надійшло на підприємство з північноамериканського континенту. Свого часу краматорці поставили для мексиканського гідровузла в Сан-Рафаелі 100 тонн аналогічних агрегатів. Техніка з маркою НКМЗ багато років експлуатується на таких електростанціях, як Асуанська (Єгипет), Нурекська (Таджикистан), Красноярська, Волзька, Саратовська, Куйбишевська (Росія), на гідровузлах Анголи, В'єтнаму, Алжиру, Марокко, Болгарії, **інформує наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

Під теплим дахом

У Миколаєві здано в експлуатацію черговий довгобуд. За сім місяців «Миколаївбудінвест» та 20 підрядних організацій завершили зведення будівлі, що простояла в незакінченому вигляді сім років. Новий 13-поверховий 77-квартирний будинок заселили черговики пільгових категорій (військовослужбовці, афганці і чорнобильці). Їм дісталося 55 квартир. Багато хто з них чекав житло з 1985 року. Новобудова має котельню на даху і насосну станцію. Усі квартири поліпшеного планування, **повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО.**

Нове — добре забуте старе?

В Івано-Франківську вирішили відновити діяльність будинкових комітетів. Нині зареєстровано 9 юридичних осіб і 188 — на громадських засадах. На думку міської влади, будкоми сприятимуть реформуванню житлово-комунальної сфери міста, передає **наш власний кореспондент Дарина НАЗАРЧУК.**

Гідрометцентр прогнозує, що сьогодні вночі в деяких областях температура знизиться до 18—23 градусів морозу

ПОЛІТИКА

Більшість хоче працювати, опозиція блокує роботу

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 25 грудня

(Початок на 1-й стор.).

Наступне питання, оголошене до голосування, — проект закону про ратифікацію угоди між урядом України та урядом Держави Ізраїль про врегулювання претензій, які виникли внаслідок повітряної катастрофи, що сталася 4 жовтня 2001 року. Проект закону затверджено підняттям рук через неможливість голосування з допомогою системи «Рада». Як і наступне — про перерахування одноденного заробітку народних депутатів у фонд допомоги сім'ям шахтарів, жертвам автокатастрофи у Криму.

Усе це відбувалося під акомпанемент неймовірного гамору, зчиненого «оркестром» дудок, мегафонів та сирен. За таких обставин В. Литвин змушений був оголосити перерву до 16-ї години.

Іван ДМИТРЕНКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Створено парламентсько–урядову коаліцію

(Початок на 1-й стор.).

Серед основних засад створення парламентсько-урядової коаліції — солідарна відповідальність представників парламенту та коаліційного уряду за реалізацію заявлених завдань.

Основними пріоритетами є, зокрема, забезпечення виконання закону про Державний бюджет України на 2004 рік, оптимізація кадрової політики та структури центральних органів виконавчої влади. Головними завданнями сторони також вважають «формування основних засад зовнішньої та внутрішньої політики України», підвищення якості життя громадян та рівня техногенної екологічної та ядерної безпеки країни.

Сторони звернули увагу і на важливість розширення наступного року внутрішнього ринку країни, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товарів та просування їх на зовнішні ринки. Крім того, наголошується на забезпеченні продовольчої та енергетичної безпеки держави, зміцненні ефективності роботи АПК.

Угодою також передбачається створення належних соціально-економічних передумов для набуття Україною повноправного членства в ЄС, співпраці в рамках ЄЕП, вступу до СОТ, інтеграції до НАТО.

Сторони зобов'язалися спільно підготувати і затвердити Програму законодавчих ініціатив на період до набуття повноважень новообраним Президентом та забезпечити її виконання.

АКТУАЛЬНО

Штурм як останній аргумент

Львівські вчителі, не дочекавшись обіцяної виплати зарплати, штурмом взяли ратушу під час сесійного засідання міськради.

Цьому передували страйкові акції в десятьох школах міста у вигляді скорочених до 15 хвилин уроків, а також двогодинний пікет під вікнами ратуші. Оскільки ніхто не вийшов до освітян, а муніципали закрили вхід до приміщення, учителі вирушили до бокового входу і таки опинилися у сесійній залі, де депутати ухвалювали бюджет-2004. Крики «ганьба» спонукали міського голову Любомира Буняка... перенести засідання до малої сесійної зали. А педагогам було повідомлено, що гроші вже перераховано і днями вони їх отримають. Однак чарівне слово «днями» вже звучало тиждень тому. За словами голови незалежної профспілки вчителів Львова Андрія Соколова, для погашення заборгованості виділено 1,5 млн. гривень, а на виплату зарплати потрібно 5 млн. гривень.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Заброньовано 560 вакансій

Шанс на роботу надала Хмельницька міська рада безробітним, яким важко конкурувати на ринку праці. Це переважно жінки із малолітніми або хворими дітьми, одинокі матері, випускники шкіл та профтехучилищ, звільнені з лав армії, люди передпенсійного віку.

У новому році для них буде заброньовано 560 вакансій на кращих підприємствах обласного центру. Ще понад 700 місць буде передано під оплачувані громадські роботи для безробітних із міського центру зайнятості.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

ФОТОФАКТ

Одинадцять сучасних комп'ютерів та периферійне обладнання для класу інформатики одержали учні середньої школи в селі Бобриця Каневського району, що на Черкащині. Такий сюрприз став можливий завдяки програмі Міністерства освіти «Про комп'ютеризацію сільських шкіл» та сприянню Фонду інтелектуальної співпраці «Україна XX століття».

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

На знімку: першокласниця Ганна Краєва задоволена.

Почуття гіркоти з присмаком революції

Дії опозиції в парламенті під час голосування по законопроекту змін у Конституцію продиктовані «революційною доцільністю», заявив Президент України Леонід Кучма на прес-конференції в Керчі. Він зазначив, що категорично відкидає «такі спроби таким шляхом рватися до влади».

Події 23—24 грудня у Верховній Раді, «крім неприємного осаду і почуття гіркоти, нерозуміння, якими мотивами керувалася насамперед — «Наша Україна», блокуючи проведення цієї політичної реформи», у глави держави нічого не викликали.

А Прем'єр-міністр України Віктор Янукович вважає попереднє схвалення Верховною Радою законопроекту про внесення змін до Конституції «перемогою здорового глузду над емоціями і непомірними амбіціями окремих політиків і їхніх прихильників».

«Питання політичної реформи — питання загальнодержавне», — прокоментував глава уряду схвалення парламентом проекту закону про зміни до Конституції. На його переконання, блокування роботи парламенту суперечить самій суті поняття парламентської демократії. «Конструктивно налаштована частина депутатського корпусу, об'єднавши зусилля, довела здатність парламенту вирішувати доленосні питання», — відзначив глава уряду.

Ухвалення рішення про внесення змін до Основного Закону, на переконання В. Януковича, реалізує положення, яких саме опозиція так довго вимагала. А методи, якими «Наша Україна», БЮТ та СПУ блокували роботу ВР, додав прем'єр, засвідчили «як мінімум, необхідність підвищення рівня політичної культури», **повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна».**

Заява фракцій блоку «Наша Україна», Соціалістичної партії України, блоку Ю. Тимошенко

Шановні співвітчизники!

Україна стоїть за крок від конституційного перевороту!

В Україні знову загострилася політична ситуація. Олігархічні клани активізували спроби зберегти свою владу. Фракції пропрезидентської більшості та комуністів 24 грудня розпочали процес внесення змін до Конституції з порушенням вимог процедури, встановленої самою Конституцією.

Наявні в нас відеозйомки, заяви членів лічильної комісії та заступника Голови Верховної Ради О. Зінченка свідчать про те, що легітимного голосування за проект адміністрації Президента, який позбавляє народ права обирати главу держави, не відбулося.

Події у Верховній Раді України свідчать про те, що в Україні відновлено принцип, коли головне — не скільки голосує, а те, хто підраховує.

Прикрою реальністю є те, що керівництво КПУ в односторонньому порядку порушило домовленості протоколу опозиційних сил, згідно з яким будь-яким змінам до Конституції має передувати прийняття закону про вибори народних депутатів на пропорційній основі. Українські виборці, в т. ч. виборці КПУ, мусять дати оцінку створеній коаліції пропрезидентських олігархічних фракцій та комуністів.

Опозиційні депутати від фракцій «Нашої України», СПУ та БЮТ наполягатимуть на виборах на пропорційній основі до рад усіх рівнів, на зміні системи влади із збереженням права народу обирати Президента. При цьому ми будемо спиратися на волю виборців та звертатися по підтримку до громадян України.

Від фракції блоку Юлії Тимошенко Юлія ТИМОШЕНКО.
Від фракції Соціалістичної партії України Йосип ВІНСЬКИЙ.
Від фракції блоку «Наша Україна» Віктор ЮЩЕНКО.

Найпростіша математика

РЕЗОНАНС

У «Голосі України» за 2 грудня 2003 р. у статті «Річниця з туманними перспективами» сказано, що перерахунок пенсії «здійснюватиметься за відношенням, у чисельнику якого — середня зарплата (СЗП) по Україні за 2002 рік, а в знаменнику — СЗП у рік виходу ветерана на пенсію і його власний заробіток». Але так не може бути з простої причини: чим більша зарплата ветерана, тим менша пенсія, і навпаки. Бо заробіток повинен бути в чисельнику і збільшуватися ще на коефіцієнт стажу, який у середньому має коливатися від 45—55 і до 70 у тих, хто працював у шахтах чи на гарячих роботах. Пенсія різко зросте в металургів, шахтарів, хіміків. В уряду не вистачить коштів на виплату зрослих сум. Тому і крутять вони. Якщо не крутити, буде гіперінфляція, і всі збільшення та справедливість полетять до біса.

Звичайно, якщо відняти в супербагатого 280 млн. гривень і роздати 14 мільйонам пенсіонерів, вийде збільшення кожному на 20 грн. Але якщо скривджений багатий пустив би їх на будівництво палацу для себе, то пенсіонери пустять їх на купівлю продуктів і дрібні побутові потреби. У першому разі стимулюється торгівля будматеріалами, у другому — зростуть ціни на продукти. Взаємозв'язок тут складний, і революціонерам треба знову сідати за вивчення і політекономії, і конкретної економіки. Тільки чи допоможе їм це?..

Алекс СУЙГІН.

Київ.

НОВІ ВИДАННЯ

Для тих, хто вчиться керувати

У київському видавництві «Атіка» вийшла книга кандидата політичних наук, доцента Волинського державного університету Валентина Малиновського «Державне управління».

Це друге, доповнене і перероблене, видання навчального посібника. Попереднє, що вийшло 2000 року, стало лауреатом обласного конкурсу «Краща книга року».

Рекомендована Міністерством освіти і науки праця Валентина Малиновського подає у формі навчального матеріалу основні складові молодої для України науки — теорії та історії державного управління. Книга розрахована на працівників органів державної влади, а також тих, хто цікавиться питаннями адміністративного управління. Це одне з перших вітчизняних видань з проблематики історії державного управління України, яке ґрунтується на багатій джерельній базі, а також на науковому узагальненні національного і світового досвіду в галузі управлінської діяльності.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Коли перо страшніше за дамбу...

ДУМКА ОГЛЯДАЧА

Позавчора в Керчі Леонід Кучма та Володимир Путін підписали угоду між Росією та Україною про співпрацю у використанні Азовського моря і Керченської протоки. Цей документ передбачає спільне використання двома країнами Керч-Єнікальської протоки і визначає Азовське море внутрішніми водами України й Росії. Стало майже реальністю (угода підлягає ратифікації) те, що досі українська сторона відганяла, як лихий сон.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (УНІАН).

«Керченська протока повинна служити однаковою мірою й Україні, і Росії... не повинна бути вузьким горлом для нормальної роботи двох сторін, — заявив гарант територіальної цілісності нашої держави і додав: — питання Азовського моря і Керченської протоки було найголовнішим і найболючішим питанням на попередніх переговорах двох президентів... Підписана угода є підтвердженням взаємного прагнення до розв'язання проблемних питань».

Здійснена розчерком двох пер «трахеотомія» «вузького горла», здається, зачепила життєво важливу артерію нашої країни, але кого цікавить ця «хірургічна» похибка на тлі масштабних підтверджень звички догоджати Москві?

Уявіть собі, хитрий сусід пропонує вам користуватися вашим городом спільно: на тій підставі, що земельні наділи поряд —ще з діда-прадіда. Будемо орати твою землю разом, каже він, а свою я і сам упораю. Ви — аби від гріха подалі — відгородились від нього парканом. А потім щось у голову стрельнуло: чого тепер сваритися з добрим сусідом — паркана маю, то хай сіє на моєму городі пшеницю... Вас би задовольнило таке «розв'язання проблемних питань»? У тому-то й річ, що, мабуть, ні. Свої грядки кровні, хто їх з доброго дива віддасть на вимогу чужого господаря? Це ж не інтереси держави...

Нагадаю, «спільна» Керч-Єнікальська протока відділяє український берег від українського ж острова Тузла. Того самого, який хотіли з'єднати дамбою з Таманським півостровом краснодарські «екологи». Тепер і їм очевидна безглуздість «бетонних» потуг: для чого було «городити море», якщо господарювати на чужій території можна з допомогою легкого пера?

Досі лоцманський збір за прохід суден Керч-Єнікальською протокою йшов у казну України, тепер ми ці гроші ділимо «по-братськи». До того ж, за угодою, проходження іноземних суден в оголошених внутрішніми водах може бути тільки зі згоди обох сторін. Що це означає на практиці, здогадатися можна й без додаткових підказок. Але справа навіть не у фінансовій втраті. Україна, як на мене, зазнала політичного збитку. Після поступок у цьому питанні хто повірить, що вона збереже свої позиції з морських кордонів?

Президент Росії сказав журналістам, що вважає угоду доброю основою для «подальшої роботи з усіх питань, пов'язаних зі співпрацею в Азовському морі і Керченській протоці...» Які ще найболючіші теми муляли переговорам між сторонами? В результаті «взаємного прагнення» позбутися конфліктних питань Україна ризикує визнати навіть Київське водосховище внутрішніми водами двох держав.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Протестують проти пропорційних виборів

З цього приводу частина депутатів, обраних у мажоритарних округах, звернулася до колег-парламентаріїв із заявою:

«Протягом останнього року певні політичні сили у Верховній Раді намагаються будь-якою ціною забезпечити прийняття закону про вибори народних депутатів на пропорційній основі із закритими списками. Незважаючи на неодноразове відхилення відповідних законопроектів, це питання, всупереч норм Регламенту, в черговий раз вноситься до порядку денного сесії.

Ми, депутати, обрані в одномандатних виборчих округах, висловлюємо свій протест з приводу таких дій окремих фракцій. Вони не мають нічого спільного з волевиявленням виборців, а методи, які використовують для досягнення бажаного рішення, мають всі ознаки політичного шантажу. Виборче законодавство стало предметом політичного торгу, під загрозу поставлена робота Верховної Ради України, виконання нею своїх конституційних повноважень.

Несприйняття більшістю народних депутатів і широким загалом виборців суто пропорційної системи виборів викликано її недосконалістю, обмеженням визначених Конституцією України виборчих прав громадян.

Україна сьогодні об'єктивно не готова до пропорційної системи виборів із закритими списками. Політична неструктурованість суспільства, низький рівень довіри до партій, непрозорі підходи у формуванні партійних списків роблять її неприйнятною для країни. Наслідком застосування такої системи в наявних умовах стане нехтування інтересами виборців, масова торгівля місцями в списках прохідних партій, зменшення представництва регіонів у вищому законодавчому органі, монополізація політичного життя країни.

Крім того, від жорстко пропорційної системи, яку нав'язують українському суспільству, вже відмовилася більшість країн Європи, де виборцям надається можливість голосувати не лише за партію, а й за конкретних особистостей. На наше переконання, саме наближення до європейських стандартів, а не впровадження застарілих виборчих схем, має стати основною метою змін виборчого законодавства України.

Зважаючи на це, ми закликаємо припинити спекуляції на темі виборчого законодавства, а в роботі вищого законодавчого органу держави неухильно дотримуватися норм Регламенту Верховної Ради України.

Подальше нагнітання ситуації навколо цієї теми ми, депутати, обрані в одномандатних виборчих округах, сприйматимемо як наступ на конституційні права наших виборців і нас — їхніх представників.

У разі внесення на розгляд сесії Верховної Ради України раніше відхилених законопроектів про вибори ми залишаємо за собою право протидіяти цим намірам попри те, від кого вони виходитимуть».

Інформаційне управління ВР.

ПІСЛЯМОВА ДО ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАНЬ

Право на безпритульність?

Жебраки-малолітки на вулицях давно стали ознакою часу. Причини бездоглядності як соціального явища загальновідомі. А запитань все одно забагато. Тому я і звернулася до начальника служби у справах неповнолітніх Миколаївської облдержадміністрації ***Євгена ПАРАМОНОВА:***

— Тільки за дев'ять місяців 2003 року під час рейдів відповідні служби і кримінальна міліція у справах неповнолітніх, як то кажуть, підібрали з вулиць України понад 19 тисяч дітей, більшість з яких безпритульні. Дітей, котрі живуть на вулиці, можна умовно поділити на тих, хто бажає піти з вулиці, і тих, хто добровільно з неї не піде. Останні вважають, що у свої 10—12 років уже відбулися як особистості — «законів» вони не бояться, бо самі їх і встановлюють.

Працівники служб у справах неповнолітніх і кримінальної міліції у справах неповнолітніх не раз ставили питання про те, що особливу категорію неповнолітніх, які систематично втікають з притулків та інших соціальних закладів, треба утримувати не в притулках, а у приймальниках-розподільниках для неповнолітніх. Це дало б можливість встигнути оформити на них документи для влаштування до шкіл-інтернатів та інших соціальних закладів.

Однак нам відповідають, що така процедура порушуватиме права людини, бо гельсінкські угоди передбачають право людини на вільне пересування, і обмежити її в цьому може тільки суд!

А наше законодавство фактично дає дитині «право на безпритульність». Хіба не очевидно, що у малому віці дитина ще не може самостійно вирішувати, куди їй іти і що робити?

Вважаю, для того щоб покласти край безпритульності дітей в Україні, досить було б до Закону «Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх» додати фразу — включити до переліку категорій неповнолітніх, які утримуються в приймальниках-розподільниках, ще одну категорію: «неповнолітні, яких не раз доставляли до притулків для неповнолітніх і які самовільно їх залишали».

Пропозиція Євгена Парамонова збігається з думками його колег з різних регіонів України. Висловлювали її і на парламентських слуханнях, присвячених проблемам бездомних громадян та безпритульних дітей. Залишається сподіватися, що народні обранці прислухаються до пропозицій.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

САМОВРЯДУВАННЯ

І в лісі діють закони. Але не джунглів

Сесія Чернівецької обласної ради заборонила вивезення деревини через митниці області без довідки Комісії з питань упорядкування та контролю за ефективністю використання лісів у Чернівецькій області про походження та ціни лісоматеріалів. За інформацією Головного управління економіки ОДА, середня ціна, за якою фізичні особи вивозять лісоматеріали, становить 30,4 долара США за кубічний метр, а підприємці всіх форм власності вивозять деревину по 106 доларів за кубометр. Новостворена комісія збирається вирівняти ціни. Водночас лісопереробники прогнозують значне зростання цін за рахунок витрат на отримання довідки від нового контролюючого органу.

Таке рішення вже не вперше приймають на Буковині. Колишній голова облдержадміністрації Теофіл Бауер свого часу видав розпорядження про обмеження вивезення лісоматеріалів для фізичних осіб та суб'єктів малого бізнесу. Проте останні зчинили галас на всю Україну, скарги дійшли до Президента, і колишній керівник ОДА отримав догану. Як буде цього разу — побачимо.

Іншим рішенням сесії заборонено відстрілювати дичину з нарізної зброї армійського зразка. Щоправда, чому саме армійського, адже у продажу є нарізна мисливська зброя, навіть автоматична, ніхто не роз'яснив.

Сергій СУЛИМА.

Чернівці.

Футбол — не найгірша справа

Севастопольська міськрада ухвалила спеціальну програму, спрямовану на відродження севастопольського футболу. За неї в сесійному залі проголосували практично одностайно, що буває в Севастополі дуже рідко.

На сьогодні в міської збірної з футболу поки що немає ні власного поля, ні спортивної бази, навіть автобуса немає. На змагання їздять на спонсорському. Власне йому — спонсору — і належить головна ідея відродження в місті-герої наймасовішого і найпопулярнішого виду спорту в усьому світі. А ініціатор її — депутат міськради, підприємець Олександр Красильников. Палкий шанувальник футболу, він зумів зацікавити депутатський корпус, представників виконавчої влади. Стають традиційними в Севастополі товариські матчі між командами двох основних гілок влади. На відомих чиновників і депутатів, що бігають по зеленому полю у спортивних трусах, подивитися збирається мало не все місто. І повболівати, природно, «за своїх». Але головне, що місцевим хлопчискам відтепер не доведеться тинятися підворіттями — програма створення спортивної бази міської федерації футболу передбачає будівництво і дитячого майданчика зі штучним покриттям.

За п'ять років у розвиток севастопольського футболу програмою передбачено вкласти майже 30 мільйонів гривень, більшу їх частину забезпечать спонсори, але й бюджет внесе свою посильну лепту у відродження масового виду спорту. Яку саме, визначить чергова сесія, на якій затвердять остаточні цифри регіонального бюджету на 2004 рік.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

ФОТОФАКТ

В Іраку спільна українсько-польська група розмінування провела операцію з виявлення і знешкодження сховища з вибухонебезпечними предметами неподалік міста Ен-Нумарія.

На знімку: начальник інженерної служби майор Олег Стремчук під час розмінування.

Фотоінформацію Укрінформу надано прес-службою Міністерства оборони України.

Голос України

Марія, Віра, Надія, Любов

ГОРДІСТЬ КРАЇНИ

(Початок на 1-й стор.).

— Коли у нас з'явився дах над головою, я трохи втішився, — каже Володимир Мартинчук. — І всю свою любов, увагу, на яку здатен, зосередив на дітях. Не все виходило. Не маючи досвіду, бувало, давав дітям не ті продукти. Пригадую, як нагодував дівчаток огірками, а потім у них боліли животики. Ох, і намучився тоді.

Важко було Володимирові з чотирма малюками, але він усе витримав, бо, як зізнався, сил додавав обов'язок перед дружиною, яку дуже кохав і яка порадила б за своїх доньок — такі вони гарні й розумні. А ще талановиті. Трійня — учасниці шкільного ансамблю «Ранкова зоря».

Володимир каже, що йому допомагали і люди. Не так давно колектив апарату обласної ради, де він працює, подарував йому пральну машину-автомат, тож тепер руки відпочивають хоч від прання.

— Мої донечки підросли, тепер мені добрі помічниці. Коли з якихось причин затримуюсь на роботі, вони під пильним оком старшенької Марійки і картоплі насмажать, і салат зготують, — каже багатодітний тато. І в його голосі вловлюю нотки гордості за донечок. Так само і дівчатка пишаються своїм татком, який усю свою любов, без остатку, спрямував на них.

Сьогодні і наш редакційний колектив радий за сім'ю Мартинчуків, яку напередодні Нового року запросили до Києва. Тут, у театрі імені Івана Франка, Володимира Мартинчука вшановували як лауреата премії «Гордість країни». Він на це заслужив.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

ФОТОФАКТ

У Луцьку 80 курсантів школи кухарів державної прикордонної служби України присягнули на вірність своєму народові.

Фото Миколи КОМАРОВСЬКОГО (Укрінформ).

Діти не можуть чекати

БОЛИТЬ

У Києві проведено засідання «круглого столу» на тему «Сучасна загальноосвітня школа та репродуктивне здоров'я». Фахівців з міністерств охорони здоров'я, освіти і науки, представників 26 громадських організацій зібрала на обговорення цієї проблеми Українська мережа репродуктивного здоров'я.

Медики б'ють на сполох: погіршення загального стану здоров'я в усіх вікових групах школярів України безпосередньо впливає на стан репродуктивної функції. Тільки кожного восьмого учня можна вважати здоровим. Поширюються хвороби внутрішніх органів, захворювання серцево-судинної та сечостатевої систем. Сексуальне життя підлітків передує їх соціальній зрілості. Після першого аборту кожна четверта дівчина залишається безплідною, не кажучи вже про запальні захворювання, розвиток патологій, ендокринні порушення. На думку учасників «круглого столу», у нашій країні молодь виховують ЗМІ, а не сім'я і школа.

Питання, чи виправить ситуацію інтегрований курс «Основи здоров'я», який читатиметься в школі з 2005 року, залишається відкритим. Адже, як зазначили медики, нині відсутня струнка система освіти учнів з питань охорони репродуктивного здоров'я, не визначено, яку саме інформацію та в якому віці потрібно надавати, досі не відпрацьовано питання підготовки фахівців. Однією з головних перепон є недостатнє розуміння важливості цієї проблеми педагогами і батьками. Як зауважила голова батьківського комітету зі стажем, психолог Тетяна Хілько, ні школа є осередком порушень охорони здоров'я, починаючи від режиму, змісту навчання, наявності питної води, гарячого харчування. Які знання про здоровий спосіб життя можуть передати вчителі, якщо більшість з них не піклуються про власне здоров'я.

Медики ініціюватимуть розробку спеціальної державної програми щодо збереження здорового генофонду, яка передбачатиме створення підручників, підготовку фахівців і урізноманітнення форм і методів подачі матеріалу на делікатні теми.

Людмила ОПАНАСЕНКО.

АКЦІЯ

З підвезенням до сільської школи підсобила столиця

Ще один мікроавтобус у подарунок від київського міського голови Олександра Омельченка отримали мешканці селища Дунаївці, що на Хмельниччині. Цей «бусик» стане у пригоді школярам навколишніх сіл.

Понад сто учнів дістаються до дунаєвецької школи, адже тут є сучасний комп'ютерний клас, яких лише три в області. А ще на базі школи відкрито філію Міжнародного університету розвитку людини.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

«Газелі» для села

Напередодні Нового року заступник міністра транспорту України Семен Кроль передав головам п'яти райдержадміністрацій Луганської області ключі від п'яти мікроавтобусів «Газель», які призначені для перевезення пасажирів у сільській місцевості. Подарунку транспортників (у рамках програми «Сільський автобус», що її проводить Мінтранс України) особливо раді, бо із 751 сільського населеного пункту регіону автобусним обслуговуванням не забезпечено 107. Як зазначив голова Луганської облдержадміністрації Олександр Єфремов, у найближчі місяці слід забезпечити транспортом 41 сільський населений пункт, де є дороги з твердим покриттям, а в перспективі — побудувати дороги ще до 66 населених пунктів області і знайти перевізників на ці маршрути.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

На знімку: під час передавання маршруток.

Помріємо про житло в кредит

ФАКТ І КОМЕНТАР

Чудовий передноворічний подарунок одержали 17 молодих сімей з Коростеня — ордери на квартири у дев'ятиповерхівці в самому центрі міста. Це стало можливим завдяки кредиту, одержаному через Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву. Більшість інших новосіль — «чорнобильські»: ключі вручено переселенцям із зони радіоактивного забруднення.

Директор Житомирського регіонального відділення Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву Павло Шестопалов зазначив, що починаючи з 2000 року в області надано 146 пільгових кредитів на загальну суму 5,9 мільйона гривень, додатково залучено до будівництва ще 720 тисяч гривень їх особистих заощаджень.

На Житомирщині врученя ордерів сприймається, мов сенсація. Чи стане новосілля звичним і буденним повсюди? Прогноз дав Голова Національного банку України Сергій Тігіпко під час робочої поїздки до Житомира:

— Держава не зможе фінансувати будівництво житла через бюджет. Проблему вирішуватимуть комерційні банки. Сьогодні в країнах Балтії кредити на будівництво житла дають на 30—40 років під 5—6 відсотків річних. В Україні вже багато людей змогли б узяти позику на таких умовах. Але в нас надто висока ставка. Через 3—5 років ми матимемо ставку 7—8 відсотків у гривнях, а через 5—7 — вийдемо на 5—6 відсотків річних.

Олексій КАВУН.

Житомир.

За стабільність ще треба поборотися

ПРОФСПІЛКИ

У Запоріжжі відбувся установчий з'їзд Всеукраїнської профспілки працівників харчової, переробної промисловості та суміжних галузей.

Обстоювали свої професійні інтереси підприємства з 12 областей України, АР Крим, Києва та Севастополя. А інтереси, виявилося, перегукуються з намірами багатьох галузевих профспілок, і головне — створювати передумови для забезпечення достатнього життєвого рівня працівників. Тут, на думку учасників з'їзду, не обійдеться без консолідації зусиль для досягнення взаєморозуміння між працівниками та роботодавцями галузей.

Головою Всеукраїнської профспілки працівників харчової, переробної промисловості та суміжних галузей майже одностайно обрано Анатолія Тельниха. Схоже, за те, що він, справді, як хтось сказав, цілковита протилежність нинішнього чиновника. Вміє про наболіле — взаємодію з роботодавцями, робочі місця, соціальні гарантії та інше — говорити не казенно, і йому вірять. Серед невідкладного він вважає обов'язковим укладання колективних договорів із кожним робітником окремо та встановлення йому на 2004 рік мінімальної зарплати на рівні не менш як 240 гривень — це має враховуватися під час підписання галузевих угод на наступний рік.

Треба реформувати правову і нормативну бази з питань соціально-трудових відносин — побажання всіх делегатів з'їзду. А вимога — посилити громадський контроль за додержанням роботодавцями норм охорони праці.

За останні два роки харчова та переробна галузі завдяки потужним інвестиційним надходженням зазнали докорінних змін: зросли обсяги виробництва продуктів харчування, обмежено імпорт продовольства. Проте ці зрушення ще не мають стабільного характеру. І за це ще треба поборотися.

Сергій МИКОЛАЄВ.

Харчова та переробна галузі завдяки потужним інвестиційним надходженням зазнали докорінних змін

Ювілей «Великого керманича»

КНР сьогодні відзначає 110-у річницю від дня народження засновника Компартії Китаю, його Народно-визвольної армії і самої Китайської Народної Республіки, «Великого керманича» Мао Цзедуна. Особистості неоднозначної і суперечливої, але, безперечно, видатної.

До знаменної дати підійшли по-китайськи, з належним розмахом. Підготували відеодиск документального телесеріалу «Пам'ять про велику людину — 110 розповідей про Мао Цзедуна» (110-серійний документальний телефільм тривалістю 990 хвилин), випустили ювілейну серію поштових марок на тему «Мао Цзедун — засновник держави», організували численні виставки фотографій і документальних матеріалів у провінціях. Полиці книгарень поповнилися десятками найменувань нових чудово виданих книжок про життя та діяльність керівника, справжнім бестселером серед яких стала книга «Дідусь Мао Цзедун», написана його онуком, доктором Академії військових наук КНР Мао Синьюєм. Сьогодні в найліпшому залі Пекіна відбудеться грандіозний ювілейний концерт, для участі в якому запрошено фактично всіх провідних артистів країни. А телеглядачів порадували документальним серіалом «Мао Цзедун — харизматичний лідер». До цього фільму увійшли кадри починаючи з 1938 року, що раніше не демонструвалися широкому загалові.

Особливо патріотично налаштовані громадяни приходять 26 грудня (як і 9 вересня, у день смерті вождя) до мавзолею, розташованого на центральній площі столиці Тяньаньмень. Однак патріотизм патріотизмом, а портрети й погруддя Мао, значки з його зображенням, цитатники його висловів — непоганий бізнес для торговців сувенірами. І широке поле діяльності для колекціонерів. Приміром, мешканець провінції Ляонін Хань Гуантай почав збирати значки із зображенням Мао в 12 років, і за 30 років у нього набралося їх аж 170 тисяч (загальна вага колекції — 2 тонни). Справжньою туристичною місцевістю стала «мала» батьківщина Мао Цзедуна — сільце Шаошань у провінції Хубей. Зберігся будинок, у якому виріс майбутній лідер, ставок, де він любив рибалити, а в так званій печері (що є насправді цілком комфортабельною багатокімнатною резиденцією), куди Мао приїжджав кілька разів у особливо важкі для нього моменти, щоб поміркувати, організовано музей. У місцевих ресторанчиках, де всюди впадають в око плакати з відомими висловами Мао на кштальт «чим гостріше, тим революційніше», вам неодмінно запропонують улюблені страви «Великого керманича».

Фото автора.

Відповідаючи на запитання іноземців про Мао Цзедуна, кожен китаєць обов'язково віддасть належне йому як засновникові КНР, як людині, що змінила долю Китаю в першій половині минулого століття. Про роки «культурної революції» (1966—1976) тут говорять неохоче, зазначаючи, що були в історії нового Китаю і не зовсім світлі моменти, що будь-якій людині властиво помилятися, однак це анітрохи не применшує заслуг «Великого керманича» перед народом. У Китаї не заведено викреслювати «невдалі» сторінки історії, а разом із ними й імена історичних осіб. Тут не зносять пам'ятників і не перейменовують вулиць. Китайці будують власне майбутнє з «китайською специфікою», не забуваючи про минуле, а дістаючи з нього уроки.

Ольга ТАНАСІЙЧУК.

Чанша — Пекін.

На знімку: пам'ятник Мао Цзедуну.

Папа Римський закликав до миру

Фото АП.

Папа Римський Іван Павло II провів традиційну опівнічну різдвяну месу у базиліці Святого Петра в Римі. Напередодні свята у Ватикані вжито підвищених заходів безпеки, адже було одержано розвіддані про те, що базиліка може стати мішенню для терористів. Дороги, котрі ведуть до площі, усю ніч було закрито для руху транспорту.

Святкова церемонія розпочалася з того, що Папа запалив свічку миру біля вікна своєї квартири, що виходить на площу Святого Петра, а потім вийшов до тисяч тих, хто прийшов на месу. Він закликав до миру і припинення кровопролиття: «Занадто багато крові, як і раніше, проливається на Землі! Занадто багато насильства, занадто багато конфліктів».

Ігри політтехнологів

У сусідів завершилися вибори. Росія одержала Думу, регіони — губернаторів. Про вибори в Думу українська преса писала чимало, чого не скажеш про кампанії у регіонах. Проте події, наприклад, у Башкортостані, для України — своєрідна подорож на «машині часу» і в минуле, і майбутнє. І не тільки тому, що в роки Великої Вітчизняної війни саме сюди було евакуйовано уряд радянської України. Нині Башкирія нагадує Україну років п'ятнадцять-двадцять тому: долар майже не ходить, славослів'я на адресу гаряче любимого керівника, преса підтримує тільки лінію партії. Зрозуміло, якої. Водночас суперскандальні тамтешні вибори можуть стати сценарієм майбутніх виборів і в нашій державі.

До речі, там кампанія переплюнула навіть чеченську. Вистачало і справжніх вибухів, і невигаданих замахів на життя учасників виборчих перегонів. Здавалося, що всі народні артисти Росії, включаючи Михайла Боярського, Льва Лещенка, Володимира Винокура і навіть Леоніда Якубовича, на цей час переїхали жити і працювати в Башкортостан. Особливо сильна команда зібралася навколо колишнього віце-президента ЛУКОЙЛу, батька співачки Алсу Раліфа Сафіна. І в нього були всі шанси здобути перемогу. Підвела дочка. Точніше, не надто вміла експлуатація «зірки». Після того, як Алсу заспівала башкирською мовою, тамтешня влада почала спішно ремонтувати всі наявні концертні зали. А потім було розпочато процедуру зняття Раліфа Сафіна з передвиборної дистанції за «підкуп» виборців, до якого віднесли й безплатні концерти дочки. Однак фінішної прямої Сафін усе-таки дістався, по дорозі раз у раз з'являючися під руку зі знаменитою дочкою і спростовуючи чутки про її можливу вагітність (мовляв, справжня мусульманка бере шлюб незайманою). У підсумку Раліф Сафін посів лише третє місце, відставши від Сергія Веремеєнка трохи більш ніж на півтора відсотка.

«Срібний призер» Сергій Веремеєнко став жертвою релігійного чинника, оголосивши про неналежність до мусульманського світу. Однак вирішальною для перемоги колишнього «хазяїна» Башкортостану Муртази Рахімова стала тотальна підтримка цього кандидата усіма силами і засобами федерального центру. В арсеналі засобів були і призупинення ліцензій двох ЗМІ, які насмілилися підтримати Веремеєнка, і відставка прокурора Башкортостану за те, що той санкціонував порушення кримінальної справи за фактом виготовлення фальшивих бюлетенів.

А ще перемогу Муртази Рахімова, подейкують, «кували» також українські політтехнологи. З ними, до речі, навіть не розрахувалися. Бо надана послуга — вже не послуга.

Володимир БОНДАРЕНКО.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Київ

Це ще не крапка

Україна оскаржить у канадських судах вищої інстанції рішення Федерального суду Канади про продаж українського літака Ан-124 «Руслан». МЗС України вважає необгрунтованим рішення виставити літак на аукціон з тим, щоб відшкодувати збитки кіпрської компанії TMR Energy Ltd. Раніше компанія висунула претензії Фонду держмайна України і виграла справу в Стокгольмському арбітражному суді. Канадські судові органи прийняли до виконання рішення стокгольмського арбітражу, визнавши при цьому, що майно АНТК ім. Антонова є майном держави. Хоча в АНТК ім. Антонова продовжують наполягати, що бюро не має жодного стосунку до боргів держави перед кіпрської компанією. На думку експертів, це рішення може стати прецедентом. Адже незабаром ймовірні й нові арешти майна державних підприємств України в країнах, котрі виконують рішення міжнародних судів.

■ Кабул

Теракт біля приміщення ООН

Учора вранці в Кабулі прогримів потужній вибух у безпосередній близькості від представництва ООН. У будівлі ударною хвилею вибито всі шибки. За попередніми даними, постраждалих серед працівників місії немає.

■ Париж

Літаки не літають

Французька влада відмінила шість рейсів компанії Air France до Лос-Анджелеса — згідно із заявою адміністрації прем'єр-міністра Франції, «у рамках «франко-американської співпраці в боротьбі з тероризмом».

■ Багдад

Нові жертви

Учора в центрі Багдада пролунала серія потужних вибухів. Одна з ракет влучила в штаб-квартиру коаліції, кілька вибухнуло біля готелю, в якому проживають західні журналісти. Ще одна ракета влучила в будівлю, котра розташована в безпосередній близькості від посольства Німеччини. Відомо про двох поранених унаслідок влучення ракети в житловий будинок, а також про одного загиблого американського солдата.

■ Амман

Подалі від політики

Представник уряду Йорданії Асма Хадер звернувся до дочок Саддама Хусейна Рани і Рагад, які одержали політичний притулок у Йорданії, з проханням не використовувати цю країну як платформу для політичних заяв.

■ Ісламабад

Замах на президента

Два потужні вибухи прогриміли в пакистанському місті Равалпінді. За словами представника поліції, буквально за якусь мить до вибуху вулицею проїхав конвой президента Мушаррафа. Про точну кількість жертв поки що не повідомляють. Сам президент не постраждав. Припускають, що вибух здійснив терорист-смертник.

■ Сеул

Мавпи зустрічають свій рік

Без мавп у Кореї різдвяних та новорічних урочистостей не буває. Щоб їхні виступи пройшли успішно, мавп навчають у спеціальних школах. Їм викладають гру на різних музичних інструментах, учать традиційному корейському поклону «сей-бей», що символізує побажання доброго здоров'я. Випускниці школи мають уміти носити костюм Санта-Клауса і навіть дзвонити у дзвіночок.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Закон України

Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Чернігівській області

Цей Закон визначає спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Чернігівській області.

Стаття 1. Згідно з цим Законом спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Чернігівській області (далі — спеціальний режим інвестиційної діяльності) запроваджується до 1 січня 2030 року.

До територій пріоритетного розвитку належать у своїх адміністративно-територіальних межах Городнянський, Корюківський, Новгород-Сіверський, Ріпкинський, Семенівський, Чернігівський, Щорський райони.

Стаття 2. Спеціальний режим інвестиційної діяльності передбачає встановлення відповідно до цього Закону податкових і митних пільг для суб'єктів підприємницької діяльності — юридичних осіб, які в установленому законодавством порядку зареєстровані на територіях пріоритетного розвитку, в межах їх господарської діяльності, пов'язаної з реалізацією на цих територіях інвестиційного проекту у пріоритетних видах економічної діяльності.

Спеціальний режим інвестиційної діяльності застосовується після укладення зазначеним суб'єктом підприємницької діяльності та відповідним органом місцевого самоврядування (місцевою державною адміністрацією) території пріоритетного розвитку договору (контракту) щодо реалізації у пріоритетних видах економічної діяльності відповідного інвестиційного проекту кошторисною вартістю, еквівалентною не менш ніж:

200 тис. доларів США — у сільському господарстві, харчовій, переробній, легкій, целюлозно-паперовій промисловості, обробленні деревини, виробництві виробів з деревини та меблів, у сфері охорони здоров'я, освіти, культури;

300 тис. доларів США — у будівництві, туристсько-рекреаційній сфері;

500 тис. доларів США — у видобувній промисловості, виробництві машин і устаткування, неметалевих мінеральних виробів, хімічному виробництві, транспорті.

Перелік пріоритетних видів економічної діяльності визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 3. Законодавство України на територіях пріоритетного розвитку в Чернігівській області на період запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності діє з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Стаття 4. Органами управління територіями пріоритетного розвитку є:

Рада з питань територій пріоритетного розвитку (далі — Рада), утворювана Чернігівською обласною державною адміністрацією за погодженням з Чернігівською обласною радою;

відповідні органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації у межах своїх повноважень.

До складу Ради входять представники, делеговані органами місцевого самоврядування, представники місцевих державних адміністрацій, а також центральних органів виконавчої влади, визначені Кабінетом Міністрів України.

До повноважень Ради належить:

схвалення інвестиційних проектів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

розроблення та здійснення комплексу заходів щодо забезпечення залучення фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних проектів;

здійснення відповідного контролю за інвестиційною діяльністю суб'єктів підприємницької діяльності на територіях пріоритетного розвитку в межах своїх повноважень згідно з цим Законом;

підготовка пропозицій відповідним органам місцевого самоврядування щодо ставок орендної плати, тарифів, плати за комунальні та інші послуги, які надаються підприємствами комунальної форми власності;

розгляд у досудовому порядку спорів, що виникають між суб'єктами підприємницької діяльності, які реалізують інвестиційні проекти на територіях пріоритетного розвитку, та відповідними органами місцевого самоврядування;

прийняття у межах своєї компетенції рішень, обов'язкових для виконання на територіях пріоритетного розвитку під час реалізації інвестиційних проектів;

надання Міністерству економіки та з питань європейської інтеграції України та Міністерству фінансів України інформації про наслідки запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності.

До повноважень відповідних органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій належить укладення договору (контракту) з суб'єктом підприємницької діяльності щодо реалізації схваленого Радою інвестиційного проекту.

Стаття 5. На територіях пріоритетного розвитку можуть провадитися всі види підприємницької діяльності, за винятком заборонених законами України.

Спеціальний режим підприємницької діяльності, встановлений на територіях пріоритетного розвитку, поширюється на суб'єктів підприємницької діяльності виключно під час реалізації ними на цих територіях інвестиційних проектів, затверджених у встановленому цим Законом порядку.

Затвердження Радою інвестиційного проекту та видача свідоцтва про його затвердження є підставою для укладення відповідним органом місцевого самоврядування (місцевими державними адміністраціями) договору (контракту) з суб'єктом підприємницької діяльності щодо умов реалізації інвестиційного проекту, укладення договорів оренди землі, приміщень тощо. Порядок укладення договору (контракту) визначається Чернігівською обласною радою.

У разі невиконання або неналежного виконання суб'єктом підприємницької діяльності умов договору (контракту), укладеного з органом місцевого самоврядування (місцевою державною адміністрацією), такий суб'єкт підприємницької діяльності несе відповідальність, передбачену законом та відповідним договором (контрактом).

У разі порушення суб'єктом підприємницької діяльності законодавства України, установчих документів, договору (контракту) з органом місцевого самоврядування (місцевою державною адміністрацією) щодо умов реалізації затвердженого в установленому цим Законом порядку інвестиційного проекту Рада може скасувати рішення про затвердження інвестиційного проекту та внести пропозиції органу місцевого самоврядування (місцевій державній адміністрації) про розірвання в установленому законодавством порядку договору (контракту), укладеного з суб'єктом підприємницької діяльності.

Рішення Ради про скасування рішення про затвердження інвестиційного проекту та рішення органу місцевого самоврядування (місцевої державної адміністрації) про розірвання договору (контракту), укладеного з суб'єктом підприємницької діяльності, можуть бути оскаржені в суді.

Стаття 6. Спеціальний режим інвестиційної діяльності передбачає:

1) звільнення під час ввезення (пересилання) на митну територію України з метою використання для реалізації інвестиційних проектів на період до введення об'єкта інвестування в експлуатацію, але не більш ніж на п'ять років, від обкладення ввізним митом устаткування, обладнання, комплектуючих виробів до них (крім підакцизних товарів), а також від обкладення податком на додану вартість — устаткування, обладнання, а також комплектуючих виробів до них (крім підакцизних товарів).

У разі нецільового використання зазначених устаткування, обладнання, комплектуючих виробів до них платник податку зобов'язаний збільшити податкове зобов'язання за наслідками податкового періоду, в якому відбулося таке порушення, на суму податку на додану вартість, що мала б бути сплачена під час ввезення (пересилання) на митну територію України таких товарів, сплатити пеню, нараховану на таку суму податку на додану вартість, виходячи із 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на день збільшення податкового зобов'язання, за період від дати ввезення таких товарів до дати збільшення податкового зобов'язання, а також сплатити ввізне мито згідно з чинним законодавством України.

Порядок контролю за цільовим використанням устаткування, обладнання, комплектуючих виробів до них, що ввозяться відповідно до цього Закону, встановлюється Державною податковою адміністрацією України разом з Державною митною службою України;

2) перелік та обсяги ввезення на митну територію України зазначених устаткування (обладнання) та комплектуючих до них є невід'ємною частиною інвестиційного проекту.

Під терміном «устаткування (обладнання)» слід розуміти машини (крім транспортних засобів), механізми, прилади, пристрої, призначені для використання у технологічному процесі, що здійснюється під час реалізації інвестиційного проекту.

Під терміном «комплектуючі до устаткування (обладнання)» слід розуміти частини, виготовлені згідно із самостійним комплектом документів і призначені для застосування у складі цього устаткування (обладнання);

3) звільнення на три роки від оподаткування прибутку, одержаного новоствореним, у тому числі в процесі реорганізації, підприємством від реалізації інвестиційних проектів, а також діючим підприємством, на якому проведено реконструкцію або модернізацію, в частині, одержаній від освоєння інвестицій, на підставі документів окремого (бухгалтерського, податкового) обліку.

У разі коли інвестиція у таке підприємство є еквівалентною не менше 500 тис. доларів США, з четвертого по шостий рік прибуток, одержаний від реалізації інвестиційних проектів, оподатковується за ставкою в розмірі 50 відсотків діючої ставки оподаткування.

Зазначена пільга застосовується з моменту одержання першого прибутку.

Положення цієї статті не поширюються на частину прибутку, одержаного від здійснення інвестицій за рахунок коштів бюджетів усіх рівнів, у тому числі за рахунок коштів спеціалізованих державних небанківських інноваційних фінансово-кредитних установ.

Порядок обчислення прибутку діючого підприємства, на якому проведено реконструкцію або модернізацію, одержаного від освоєння інвестицій, визначається Державною податковою адміністрацією України;

4) невключення до валового доходу підприємства з метою оподаткування суми інвестицій, одержаної від реалізації інвестиційного проекту у вигляді:

коштів;

матеріальних цінностей;

нематеріальних активів, вартість яких у конвертованій валюті підтверджено згідно з законами (процедурами) держави інвестора або міжнародними торговельними звичаями, а також експертною оцінкою в Україні, включаючи легалізовані на території України авторські права, права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, ноу-хау тощо.

У разі, коли протягом звітного (податкового) періоду відбувається часткове або повне відчуження зазначеної інвестиції, суб'єкт підприємницької діяльності, який одержав інвестицію, зобов'язаний сплатити податок з прибутку, одержаного в такому звітному (податковому) періоді;

5) звільнення на період освоєння земельної ділянки (планування території, будівництва об'єктів інфраструктури тощо), визначений інвестиційним проектом, але не більш ніж на п'ять років, від плати за землю.

Стаття 7. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України:

у двомісячний строк подати пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити в межах своїх повноважень видання нормативно-правових актів, передбачених цим Законом.

3. У зв'язку з набранням чинності цим Законом припиняється відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України дія Указу Президента України від 27 червня 1999 року № 729/99 «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Чернігівській області».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 листопада 2003 року.
№ 1250-IV.

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про внесення зміни до статті 156^1 Кодексу України про адміністративні правопорушення

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Абзац перший частини першої статті 156^1 Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) викласти в такій редакції:

«Відмова працівників торгівлі, громадського харчування та сфери послуг і громадян, які займаються підприємницькою діяльністю в цих галузях, у наданні громадянам-споживачам необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про товари (роботи, послуги), їх кількість, якість, асортимент, а також про їх виробника (виконавця, продавця), у навчанні безпечного та правильного їх використання, а так само обмеження прав громадян-споживачів на перевірку якості, комплектності, ваги та ціни придбаних товарів».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 листопада 2003 року.
№ 1253-IV.

Закон України

Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) такі зміни:

1. Статтю 95 викласти у такій редакції:

«Стаття 95. Порушення правил і норм ядерної та радіаційної безпеки

Порушення посадовими особами підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності правил і норм ядерної та радіаційної безпеки —

тягне за собою накладення штрафу від десяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, —

тягнуть за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

2. В абзаці другому статті 164 слова «від трьох до восьми» замінити словами «від десяти до ста».

3. Доповнити статтями 188^{18} і 244^{12} такого змісту:

«Стаття 188^{18}. Невиконання законних вимог (приписів) посадових осіб органів державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки

Невиконання законних вимог (приписів) посадових осіб органів державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки щодо усунення порушень законодавства про ядерну та радіаційну безпеку, ненадання їм необхідної інформації або надання неправдивої інформації, створення інших перешкод для виконання покладених на них обов'язків —

тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, —

тягнуть за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

«Стаття 244^{12}. Органи державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки

Органи державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням правил і норм ядерної та радіаційної безпеки (стаття 95), а також з невиконанням законних вимог (приписів) посадових осіб органів державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки (стаття 188^{18}).

Від імені органів державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право Головний державний Інспектор з ядерної безпеки України, його заступники».

4. У назві та тексті статті 188^5 слова «та ядерної» виключити.

5. У статті 242^1:

у частині першій та пункті 1 частини другої слова і цифри «статтею 95 (крім порушень санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил і норм)» замінити словами і цифрами «статтею 95 (крім порушень санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил і норм та норм ядерної безпеки)»;

пункт 2 частини другої виключити.

6. В абзаці першому частини другої статті 255 цифри «244^{11}» замінити цифрами «244^{12}».

II. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 листопада 2003 року.
№ 1284-IV.

Школа з батьками чи без?

ДОСВІД КИЄВА

Важко сьогодні сказати, кому більше пощастило в столичному ліцеї № 100 «Поділ»: директорові на батьків чи навпаки. Але всім відомо одне: перший крок зробила Наталя Шевчук, яка очолює педколектив з 1991-го. Вона, судячи з усього, шанує оксамитні революції в школі. Доки там, нагорі, говорили про необхідність реформ в освіті, вона діяла. Причому часто на свій страх і ризик. Треба думати, без підтримки її ідей, часто сміливих не до часу, не обійшлося. Це були плечі чиновників-однодумців. Вони теж, певно, часом ризикували кар'єрою, але нікого й ніколи Наталя Генріхівна не підвела.

А ті, хто повірив у її превентивну освітню стратегію, здобув свої «дивіденди» — проміннячко слави від Шевчук і її колег.

Дух вирішили відтворити

Отож першим її помітним і значним кроком було створення ліцею. У 1993-му Шевчук почала перевертати шкільну систему в окремо взятій установі з ніг на голову. У звичайній школі, зверніть увагу, зі звичайними педагогами. Відмовляючись від стереотипів, зашкарублих підходів до навчання і виховання дітей, вони під проводом Шевчук шукали, набиваючи гулі, прийнятні форми роботи. На уроках, позакласних заняттях, у родинах. І знайшли. Добре, що рідні стіни допомагали — вони в школі знамениті, у 1907 році зведені, освіченних батьків міста бачили. У цьому дивовижному унікальному будинку розміщався колись контрактовий дім. Дух заповзятливих і успішних киян, які дбали не тільки про своє благо, і вирішили відтворити в ліцеї № 100 «Поділ».

Незабаром він відзначить перше десятиліття, і розмова про його успіхи, про те, як у ньому вчаться і працюють по-новому, — окрема.

Зараз про інше. Про сім'ю, куди ввійшли вчителі. І про школу, де повноправними учасниками навчально-виховного процесу виступають батьки.

Досить терпіти споживацькі настрої, що прижилися в часи, коли школа ні в чому не знала нестатків. Годі вчити педагогів жити, допоможіть матеріально!

Приблизно так заявила в 1997 р. Наталя Генріхівна батьківським зборам і підказала, що слід зробити, щоб педколектив давав максимум для дітей. І щоб вони винесли зі школи не тільки освіченість, а й уміння, образно кажучи, на шпагах битися і в вальсі кружляти. Словом, щоб дух попередників-доброчинників ожив в умах і душах дітей. Хто не хоче бачити своє чадо розумним і всебічно розвинутим? Усі хочуть. Але за це треба платити!

Так народився благодійний фонд школи, внески до якого робляться виключно добровільно. Вісім років тому це був більш ніж сміливий почин. Це була авантюра. Але чітко основана на законі. Бажаєте допомогти — створіть власний фонд, відкривайте (обов'язково!) рахунок у банку, платіть податки (ще обов'язковіше) і дерзайте.

Вимоги елементарні. Але чи всі навчальні заклади готові до цього альтернативного фінансування?

Аж ніяк. А оскільки все залежить від директора, від його порядності й уміння відрізняти особистий рахунок у банку від громадського, не скрізь, на жаль, правильно використовуються благодійні внески.

Про цинічні побори в школах, зловживання «ГУ» неодноразово писав. Автор давно хотів розповісти про позитивний досвід, гідний поширення.

Хоч не пишно, аби затишно

І от дзвоник із Головного управління освіти й науки столичної міськдержадміністрації. Оксана Волошина, начальник відділу, не без гордості стверджувала: «Є такий досвід!» І запросила в ліцей № 100 «Поділ».

...Того вечора в актовому залі зібралися батьки (представники 39 класів), педагоги, учні і журналісти. Обговорювалося питання, здавалось, риторичне: школа з батьками чи без?

Багато батьків категорично відкидають ідею такої підтримки. Покладають надію на державу, скаржаться на низьку зарплату, грубо кидаючи: «Хочете жирувати за наш рахунок?»

У ліцеї «Поділ» директора зрозуміли ще у 1997-му з півслова. І підтримали.

Наталя Шевчук стверджує, що доходу благодійний фонд ліцею не дає. Створити максимальні умови для навчання і відпочинку дітей — головне його завдання. У ліцеї вже шостий рік працюють з 9 до 19. Діти — до 15-ї. Виконавши завдання на завтра, вони... відпочивають. Як кому подобається. Одні в спортзалі, інші в театрі, треті — в різних гуртках, студіях, секціях. Бачиш себе Ломоносовим чи Амосовим — штурмуй висоти на факультативних заняттях з улюблених предметів, готуйся до олімпіад і конкурсів, пиши роботу в Малу академію наук. Але обов'язково прогулюйся, пий трав'яні чаї, дивись відео... А в вихідні й на канікулах їдь із класом на екскурсії, оздоровлюйся в Криму, подорожуй. І все це — під чуйним керівництвом вчителя або няні (молодші класи). За рахунок зібраних благодійних коштів. Догляд і турбота відчуваються тут усюди: в їдальні (чотириразове харчування), у дворі, у комп'ютерному класі...

Ви готові за це платити?

Не хочете, тоді рахуйте. Скільки нервів витратите, думаючи про дитину, що без діла тиняється після занять: де вона, з ким, що робить?

Ліцей № 100 «Поділ», треба відзначити, — найкраща шкільна установа Києва. Підтвердження тому — показники участі та перемог в учнівських олімпіадах. Сказати, що діти з «Подолу» знаннями на голову вищі за багатьох однолітків, — нічого не сказати. Практично 100% випускників вступають до вузів.

Більшість дітей, зрозуміло, не з бідних. «У двох класах, де я веду уроки, — половина «мобілізована» і приїжджає в ліцей на іномарках», — відзначив один їхній педагог.

Побільше б таких, додам. Тоді за рахунок добродійників освіту зможуть одержати і сироти, і обдаровані діти з незаможних родин.

Чи кожна школа повинна мати благодійні фонди? Гадаю, так. Може, на банківські рахунки багатьох і не надходитимуть такі великі суми, як у «Подолі», але без допомоги батьків школа не виживе. Нехай вона буде скромніша за умовами навчання, головне — щоб батьки вірили в директора і його колег. Знали, що вкладений в їхніх дітей капітал завтра збільшиться.

А на скільки полегшите свій гаманець, наймаючи репетитора чи гувернантку, оплачуючи заняття чада в будинку творчості, спортсекціях, в інтернет-кафе, бібліотеці? А дорогу враховали?

У ліцеї № 100, не виходячи, так би мовити, за ворота, діти одержують усі перераховані послуги.

Сума внесків визначається наглядовою радою, до складу якої входять батьки, вчителі і ввійде, так вирішили на згаданій зустрічі, представник учнів. Їх у школі, до слова, 1300. Більше двохсот від плати звільнені. Тобто вони вчаться, відпочивають, харчуються й оздоровлюються за рахунок імущих батьків. А ті вносять щомісяця 150 гривень (за дітей до 6 класу). Можете платити більше. У будь-якому разі директорка, вона ж глава благодійного фонду, двічі на рік звітує перед батьками за кожну копійку, витрачену на ремонти (щорічно вони «з'їдають» сотні тисяч гривень), екскурсії, харчування, оздоровлення... І, зрозуміло, додаткову зарплату співробітникам, що працюють надурочно. Часом доважок не менший від бюджетної зарплати... Але ж і трудяться вони не заради галочки.

Фото з архіву «ГУ».

— Крім матеріального фактора, важливі соціальний і психологічний, — відзначає Наталя Шевчук. — Людям, які вкладають свої кревні в дитину, не байдуже, чому і як її навчають. Тому у своїх стінах ми незрівнянно частіше, ніж колись, бачимо батьків. І вони, повірте, не гості. У нас ніким і ніколи не протиставляються школа і батьки. Ми єдине ціле, що і допомагає вижити в цей складний час.

Оксана Волошина, продовжуючи тему співробітництва, зазначила:

— Нам, батькам, необхідно зберегти імідж Учителя, вдержати його в школі. Приклад того, як це зробити, — ліцей «Поділ».

Їй важко заперечити, погодьтеся.

Іван ІЛЛЯШ.

Київ.

На знімку: заслужений вчитель Людмила Полтавець з дев'ятикласниками ліцею № 100 «Поділ».

ТУРБОТА

Подарували надію

У Миколаєві відкрито Центр дитячої ортопедії і реабілітації дітей-інвалідів. Унікальність комплексу полягає в тому, що діти разом з батьками зможуть замовити й одержати тут ортопедичне взуття, протези, а паралельно — пройти комплекс медико-соціальних реабілітаційних послуг.

Виробничий відділ оснащений устаткуванням німецької фірми «Отто-Бокк» — лідера з виготовлення ортопедичного обладнання. Майстерні центру зможуть виготовляти до 60 протезно-ортопедичних виробів на місяць. Поки буде готовий протез, діти із сільського району чи навіть сусідніх областей України мають можливість почекати в спеціально призначеному пансіонаті і пройти курс реабілітації. Також передбачено безкоштовне п'ятиразове харчування.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

НА ПЕДРАДУ

Тривожний дзвінок

Сяке-таке або ніяке

У Криму з 25 районів лише в трьох забезпечено сяке-таке підвезення дітей на уроки. Мільйон гривень на виконання програми «Шкільний автобус» Мінфін АРК не виділив досі. Чиновники і депутати з'ясовують, «хто крайній», а діти із глибинок вимушені пішака долати шлях до шкіл.

До речі, страждають від холоду й дітлахи неопалюваного дитбудинку в Керчі.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Підворіття

Задурманюють голови

Тридцять фактів незаконного обігу наркотиків у навчальних закладах було виявлено під час проведення оперативно-профілактичних акцій цього року. Правоохоронці вилучили молоту макову соломку, опій, маріхуану, таблетки «екстазі». На облік поставлено п'ять підлітків, які призвичаїлись до наркотиків та психотропних речовин. Загалом в області на такому обліку перебуває 1262 неповнолітніх.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

У знанні — сила

Змалку вчаться держуправлінню

У Євпаторії функціонує другий міжшкільний профільний клас з вивчення курсу «Основи державного управління». Протягом двох років 40 старшокласників з усіх шкіл міста додатково вивчатимуть основи державного права, місцевого і регіонального самоврядування, політологію, соціальну і гуманітарну політику, інформаційні технології, економіку тощо.

Практичними заняттями учнів стане стажування в органах місцевої влади і місцевого самоврядування та участь у роботі юнацької ради під керівництвом міського голови Андрія Даниленка. Як показує досвід, такий різнобічний тренінг допомагає випускникам визначитися з обранням професії, змалку відчути себе господарем.

Сергій КРИЛОВ.

Урок футболу

Що за цифрами?

За офіційними даними урок футболу проводиться у 46% шкіл України, м'яч ганяють понад мільйон учнів. У викладачів є вже посібник «Футбол у школі», понад 8000 з них пройшли перепідготовку. У навчальних закладах проведено відкриті уроки з футболу, форум «Футбольні канікули», конкурс на кращий урок тощо. На сьогодні в школи передано близько 300 тисяч м'ячів і 50 тисяч насосів. Презентовано перший майданчик зі штучним покриттям для дитячого футболу.

Від ведучого.

Цифри, погодьтеся, справні. А що за ними? Про це ми просимо читачів (батьків, школярів, учителів) повідомити редакцію. Зокрема, напишіть про якість проведення уроків із футболу, на скільки ігор вистачає м'яча, чи задовільняє вас методичне забезпечення тощо.

ФОТОФАКТ

В Одесі відбувся десятий конкурс «Король і королева Молдаванки». У ньому взяли участь 18 юнаків і дівчат — учнів шкіл Малинівського району міста.

На знімку: номінанти конкурсу, десятикласники школи №1 Нікос Попов — «Щирий джентльмен» і Юлія Шапошникова — «Міс чарівність».

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

Шерше ля фам,

або Чому у безробіття жіноче обличчя...

Цей непримітний ззовні заклад, як, либонь, жоден інший у місті, всередині нагадує справжнє жіноче царство. Через кожен близько з тридцяти кабінетів, розташованих у цій триповерховій будівлі, щодня проходить по кілька десятків тендітних, вродливих, привабливих — очей не відірвати — джульєтт, дульсіней, саскій... Утім, в очах жодної представниці кращої половини людства, що відвідують цю установу, ніколи не зблисне лукавинка, на обличчі не промайне зваблива посмішка, грайливо не виб'ється з-під капелюшка золотавий локон. Це — не лікарня, однак і не санаторій, а тим паче не престижний дамський салон чи дорогий бутік...

Чергова ярмарка вакансій вкотре підтвердила сумну статистику: у безробіття справді жіноче обличчя — завжди сумне, сповнене гіркоти й безмежного відчаю.

Ми в Сумському міському центрі зайнятості населення, по-народному — біржі праці, де викинуті на узбіччя життя безжальними обставинами, часом, а нерідко —людською пожадливістю заради власного збагачення й доведені до відчаю люди продають свій талант, досвід, знання, а нерідко й власні душі, але за нижчими розцінками, своїм недавнім роботодавцям, які ще вчора виставили їх за ворота приватизованих установ, фірм, заводів, фабрик. І найбільше серед відторгнених і принижених сьогоднішніми реаліями — матерів, дружин, коханих. Тому, як і півтора століття тому, у прадавні некрасовські часи, їм знову доводиться виявляти героїзм, яким донині захоплюється весь цивілізований світ: на повному скаку коня зупиняти та в палаючу хату заходити. Не з власної забаганки. Щоб відчути себе не просто жінкою, а повноправним членом суспільства, переважна більшість з них ладна гори звернути. І кількість «жінок-скелелазок», готових до подвигу, на Сумщині не те що з кожним роком, з кожним місяцем більшає. Якщо у січні серед безробітних жінки становили 65,6 відсотка, то на кінець року цей показник наблизився до значно катастрофічнішої позначки — 70 відсотків.

І, схоже, цьому обвалу під назвою «жіноче безробіття» — ні кінця, ні краю. Так, у форпості економічного «благополуччя» — обласному центрі, де «зайвих» людей упродовж останнього року набралося майже на три римських легіони, — питома вага жінок у загальній чисельності безробітних перевищує 75(!) відсотків. Однак це аніскільки не турбує роботодавців. У гонитві за надприбутками більшість з них, ніби нічого й не сталося, продовжує «зачистку» і приватизованих, і «прихватизованих» підприємств. Це стосується, зокрема, відкритих акціонерних товариств «Сумський завод гумотехнічних виробів», «Селмі», «Хімпром», «Насосенергомаш»... Не краща ситуація також загалом по області, передусім, на жіночих виробництвах — текстильних і швейних підприємствах. У Сумах, наприклад, уже давно стали легендою колишні оплоти жіноцтва — камвольно-прядильна, суконна і взуттєва фабрики, які свого часу забезпечували працею більш як п'ять тисяч осіб. Тепер, скаже, дійшла черга й до останнього з них — швейної фабрики «Спецодяг», де зовсім недавно налічувалося близько п'ятисот висококваліфікованих швачок. Ось уже кілька місяців містом повзуть тривожні чутки: нові хазяї збираються виставити цей заклад на банкрутство.

Ще одна мінорна нота в трагічних акордах на ринку праці Сумщини — безробіття серед інтелігенції, яке становить майже 40 відсотків у загальній кількості покинутих державою напризволяще жінок. Серед цього «контингенту» відторгнених реформаторами-демократами «першість» утримує гордість і надія нації — вчителі й медики, без кого неможлива подальша духовна, культурна й фізична еволюція будь-якого суспільства. Соціальною «реструктуризацією» освіти області, спровокованою демографічною катастрофою, нині повсюдно охоплені всі класи загальноосвітніх шкіл, медицини (завдячуючи принципу остаточного фінансування) — всі без винятку лікарні. За попередніми даними, 30 мільйонів гривень з невеликим гаком, на які «розщедрився» міський бюджет обласного центру на охорону здоров'я у наступному році, вистачить на мізерну зарплату медперсоналу, сплату комунальних податків та на щоденне утримання одного хворого, включаючи харчування і медикаменти, у розмірі неповних п'яти (!) гривень. У районних центрах ситуація значно катастрофічніша. Для повноти картини зазначу: попелюшкою на «святі» українських «реформ» і «демократії» відчуває себе й молоде покоління, насамперед, випускниці шкіл, профтехучилищ, середніх та вищих навчальних закладів, кількість яких на ринку праці і в Сумах, і в області нинішнього року вже перевищила 33 відсотки. На жаль, відповідальність за зупинку вже фактично некерованої снігової лавини безробіття, що змітає на своєму шляху всі моральні цінності, а в недалекому майбутньому загрожує нашому суспільству повною деградацією, у кожному регіоні за великим рахунком покладено лише на центри зайнятості.

Для **Валентини Ліхацької** випробування безробіттям тривало всім вісім місяців. Упродовж «канікул» їй було запропоновано кілька досить солідних вакансій. Однак молода жінка відхилила їх: не її покликання. Відмовилася спочатку також відкрити власну справу. А ось за пропозицію самостійно зайнятися вирощуванням грибів ухопилася обома руками, не роздумуючи. Тим паче, що складання бізнес-плану, його захист та реєстрація нового підприємства здійснювалися за підтримки й допомоги ініціаторів. Відтоді з плечей Валентини наче гора звалилася: продукцією молодої фірми (екологічно чистими і значно дешевшими, ніж у конкурентів, грибами) нині залюбки ласують сумчани. Для недавньої безробітної це в радість: і заробіток є, і віра в майбутнє з'явилася.

— Чи не важко самотужки протистояти натиску, який фактично набув розмірів катастрофи? — запитую директора Сумського міського центру зайнятості населення Миколи Кухтика.

— Ще три роки тому і обласній, і регіональним службам зайнятості справді було непереливки, бо вони залишалися чи не єдиним форпостом на шляху безробіття, — зауважує співрозмовник. — Та відтоді ситуація помітно розпогодилася. Сьогодні у боротьбі зі страшною каналією під назвою «безробіття» ми аж ніяк не самітні. Нині в авангарді наступу на цього монстра йде влада — від сільських і селищних органів самоврядування до районних і обласної держадміністрацій. Саме завдяки їхній підтримці нам певною мірою вдалося стабілізувати ринок праці.

Потрібно віддати належне, владні структури області в останні роки дійсно звалили на свої плечі досить солідний тягар проблем, пов'язаних з безробіттям. За їхньої ініціативи Сумщина першою в Україні стала на шлях комплексного подолання питань бідності та зайнятості населення. Завдяки цій програмі, сформованій на основі районних і міських відповідників, в області було створено й поновлено майже 140 тисяч робочих місць, а загальна кількість безробітних скоротилася на 30 відсотків. Але якщо в цілому зрушення, досягнуті за цей період на ринку праці, гідні подиву й заслуговують на повагу, то жіночий ринок праці, як зазначалося вище, й надалі перебуває у жалюгідному стані. Якщо загалом попит на робочу силу на ньому перевищує пропозицію у шість разів, то серед жінок це співвідношення втричі більше. А в Сумах відповідно у чотири рази. У цій сумній статистиці ваш кореспондент переконався особисто. Під час розробки теми заради цікавості взявся працевлаштувати 23-річну сусідську доньку —»комсомолку, відмінницю», на руках у якої два дипломи: один — випускниці бухгалтерського відділення коледжу, другий — університетського економіста. Допомогти протеже вдалося лише з двадцятого заходу після безперервних чотиримісячних походеньок і телефонних дзвінків. Та й то не за фахом і на зарплату, значно нижчу прожиткового мінімуму.

— На жаль, жіноче безробіття й досі залишається нашою ахіллесовою п'ятою, — невесело мовив Микола Кухтик. — З наявних сьогодні в місті двох тисяч вакансій по-справжньому жіночих ледве набереться чверть. Траплялися випадки, коли люди блукали у пошуках роботи півтора року.

— У чому, на вашу думку, корінь зла?

— Причин багато. Як і раніше, на діючих виробництвах триває повсюдне скорочення робочих місць. Цього року, наприклад, на «вільні хліба» сумські підприємці, за найскромнішими підрахунками, відправили понад дві тисячі осіб. Переважно жінок, зрозуміло. З чоловіками клопоту менше: ні тобі малих дітей, ні лікарняних, коли ті захворіють. А більшість нинішніх роботодавців — спритники: пальця в рот не клади, а подай на блюдечку дармову силу. Дискримінація — ще один фактор, який провокує подальший розвиток хвороби.

Третій корінь-паразит — соціальна незахищеність представниць кращої половини людства. Умови праці на ринках, у сфері торгівлі й побуту не набагато кращі за тюремні: ні відпусток, ні лікарняних, ні достойної зарплатні. А настав час оформляти пенсію — лемент, плач, розпач. Тим часом потяг уже за горизонтом. Влада, податківці спільними зусиллям намагаються покінчити з цими рабовласницькими замашками новоспечених меценатів. Та з роботодавців, як з гуски вода. 85 гривень штрафу за відсутність трудового договору — кожному з них, що слону дробина: однією рукою сплачує, другою крутить дулю в кишені, а завтра знову експлуатує наймичок ще з більшим «ентузіазмом». Тому чимало безправних українських ізаур змушені покірно зносити зневагу, зверхність і знущання. Однак є надія, що багатьом «котам» невдовзі минеться масляна.

У тому, що у безробіття жіноче обличчя, **Тамара Рожкова** сповна відчула на собі. Мало того, що на ринку праці жінки — люди другого сорту, ситуацію значно погіршує клятий віковий ценз. Саме через нього позбулася посади товарознавця. Служба зайнятості допомогла підшукати роботу. Та нове підприємство невдовзі ліквідували. І знову — центр зайнятості. Але ж передпенсійний вік значно ускладнює пошук. Однак вихід знайшовся: ситуації знову зарадили працівники служби. Нині Т. Рожкова задіяна на громадських роботах. Заробіток хоч і не великий, зате стабільний.

— Допоможе справитися з ними вищезгадана обласна комплексна програма, розрахована на десять років, —переконаний Микола Григорович. — І хоча її поділено на п'ять етапів, у кожному з них наріжним каменем залишаються три моменти: створення на промислових підприємствах кожного регіону якомога більшої кількості дотаційних робочих місць, ширше залучення до підприємництва безробітних, розширення оплачуваних громадських робіт.

— Але програми, після їхньої розробки, нерідко «функціонують» лише в шухлядах авторів і з'являються на білий світ за потреби замилити очі високому начальству.

— У нас невдовзі розпочнеться початкова фаза третього етапу, — категорично відкидає моє припущення директор міського центру зайнятості.

— Ви задоволені результатами двох попередніх?

— Безперечно. Саме завдяки їхньому впровадженню з початку року за сприяння міського центру зайнятості на виробництво повернулося майже 600 жінок, ще більш як двісті було працевлаштовано завдяки створенню на низці сумських виробництв дотаційних робочих місць, на які держава витратила майже 600 тисяч гривень.

— Роботодавців вибирали на око?

— Такий підхід був би занадто спрощений і авантюрний. Перевагу віддавали тим партнерам, у яких були впевнені стовідсотково, хто насправді працює з акцентом на жіночі руки, хто, до того ж, гарантує соціальний захист своїм робітницям. Експеримент не залишився непоміченим багатьма їхніми конкурентами. Принаймні, вже сьогодні кількість підприємців, готових співпрацювати з нами у цьому напрямі наступного року, подвоїлася. Це, я вам скажу, перший дзвіночок для тих ринкових і торговельних ошуканців, які «у поті чола» наживаються на найманих працівниках. Нехай не сьогодні, не завтра, але не за горами час, коли всім роботодавцям без винятку, хочеш—не хочеш, а доведеться переглянути свою здирницьку політику відносно робітників.

Прогнозуючи такий розвиток подій, Микола Кухтик влучив у самісіньке яблучко. За попередні одинадцять місяців Сумському міському центру зайнятості вдалося узаконити трудові стосунки з роботодавцями майже трьомстам своїм колишнім клієнткам. Хоча перша ластівка погоди й не робить, але все-таки вона є першою провісницею наближення справжньої весни.

До активу працівників Центру без жодних вагань можна зарахувати також зростаючу зацікавленість безробітних сумчанок підприємницькою діяльністю. Як результат — цього року в бурхливі хвилі власного бізнесу пустилося майже 50 найвідчайдушніших сумських «амазонок». Однією з перших на цей крок зважилася колишній інженер ВАТ «Сумське науково-виробниче об'єднання імені Фрунзе» Ольга Бєлікова, яка, пройшовши в Центрі курси цільового призначення для підприємців-початківців, відкрила приватну комп'ютерну фірму. Її недавні подруги по нещастю інженери Антоніна Сіроштан (нині керівник бухгалтерської фірми) та Ірина Бабич (господар фірми з електронної обробки звітної інформації).

Значно розширила горизонти подолання проблеми безробіття презентація професій, які знову ж таки першими в Україні запровадили колективи Центрів зайнятості Сумщини. Стартували вони саме там, де жінок заохочують до самозайнятості. Загалом у ярмарках вакансій, де презентувалося майже півтори сотні різноманітних професій, взяли участь сто з лишком сумських підприємств різних форм власності. Результат перевершив найсміливіші сподівання: майже 500 сумчанок були працевлаштовані, як мовиться, не відходячи від каси.

Директор Сумського обласного центру зайнятості, кандидат педагогічних наук **Володимир Підлісний,** либонь, як мало хто, знає, що безробіття — дорога в нікуди. Тому навіть у день свого народження, яке відсвяткував на початку тижня, не розпогодилося в нього на душі. Але переконаний: комплексна програма зайнятості населення та розвитку ринку праці, запущена в дію обласною держадміністрацією та облрадою, допоможе найближчим часом переломити ситуацію на краще. Редакція вітає вас, Володимире Іллічу, з 47-річчям, зичить здоров'я, щастя і повного виведення Сумщини з безробітної «зони».

Попри певні успіхи на ринку праці, досягнуті нинішнього року, Микола Кухтик, щоденно спостерігаючи за чергами безробітних під кабінетами підлеглих, розуміє: у боротьбі з безробіттям, особливо жіночим, досягнуто лише локального успіху. А як хочеться, щоб він був масштабним. Та не все залежить від служби, в якій сьогодні в області зайнято кілька сотень спеціалістів.

Взяти хоча б молодь. Здавалося б, кому, як не їй — майбутньому нації — держава першочергово має надавати «зелену вулицю». На практиці ситуація цілком протилежна: з кожним роком все більше молодих залишаються осторонь державотворчих процесів. Причому людей з вищою освітою. І це в той час, коли влада з усіх сил декларує омолодження кадрового потенціалу. Воістину ліва рука не знає, чого чекати від правої.

Запитань, на які важко знайти відповідь, чимало. Але Микола Кухтик вірить, що більшість з них можна розв'язати. Якщо, звісно, всі серйозно візьмуться за вирішення цього життєво важливого для України завдання.

Владислав ЖМУРКОВ.

Суми.

Фото автора і Василя ШЕВЧУКА.

Учорашні випускниці шкіл і професійно-технічних закладів обласного центру прийшли спіймати свою жар-птицю на чергову «презентацію професій», запроваджену міським центром зайнятості. Якщо доля посміхнеться їм, можливо, невдовзі хтось із них стане відомим косметологом, перукарем чи манікюрницею.

Свої трудові «університети» минулорічна випускниця Сумського державного університету, дипломований юрисконсульт Оксана Охримюк розпочала з митарств у пошуках роботи. Спробувала всі варіанти: і сама шукала, і через знайомих. Однак даремно. Якщо й знаходилося вільне місце — відмовляли через брак досвіду. Втративши останню надію, звернулася за допомогою до центру зайнятості. Яким же було здивування, коли у перший день візиту їй запропонували вакансію. Промайнула думка: роботодавець знову відмовить. Однак спочатку її направили на стажування, після якого роботодавець залюбки зарахував сумлінного юриста до штату. Оксана знайшла своє місце під сонцем лише через дев'ять місяців після отримання диплома. За що безмежно вдячна своїм рятівникам зі служби зайнятості.

Спокій їм тільки сниться. Микола Кухтик разом з працівниками центру зайнятості Галиною Дихнич та Оленою Верхогляд знайомиться з переліком нових вакансій, щойно запропонованих сумськими підприємцями.

АКТУАЛЬНО

Служба зайнятості: нові підходи у розв'язанні проблеми

Днями Державний центр зайнятості відзначив 13-у річницю від дня заснування. Сьогодні безробіття все ще залишається актуальною проблемою суспільства. Однак нині можна говорити про якісно нові підходи у вирішенні соціальних проблем.

На думку фахівців, в Україні створено потужну систему працевлаштування. На території держави діють 674 центри зайнятості. За тринадцять років послугами цих служб скористалися понад 20 мільйонів громадян. 5,5 мільйона — отримали роботу, а більш як мільйон безробітних опанували новими професіями.

Можна привести ще чимало цифр, які свідчать про здобутки у сфері зайнятості населення. Але одне із головних досягнень, за словами директора Центру зайнятості, керівника виконавчої дирекції Фонду загальнодержавного соціального страхування України на випадок безробіття Володимира Галицького, система почала працювати на ідеологічно нових засадах — за принципом соціального страхування. З 2001 року набув чинності закон «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття». Створено спеціальний фонд, із якого виділяють кошти на працевлаштування. Для людини це означає впевненість у завтрашньому дні. Адже тепер соціальний захист не залежить від стану бюджету. Крім того, диференційована страхова система дала змогу позбутися горезвісної «зрівнялівки», коли однакову допомогу з безробіття отримував і той, хто пропрацював двадцять років, і той, хто один рік. (До речі, Україна — єдина з країн СНД працює за такою системою.)

Прикметно, що рік у рік зростає кількість людей, які приходять за допомогою до таких установ. Якщо у 1995 році послугами служб зайнятості користувався кожен п'ятий безробітний, то цього року —кожен другий. Адже в центрах зайнятості і вакансії підшукають, і допоможуть отримати нову спеціальність. А якщо людина не може знайти роботу і з новою професією — таку категорія безробітних називають «неконкурентними» — з фонду виділяють кошти для створення на підприємстві додаткових робочих місць, тобто фінансують річну заробітну плату (не нижчу від середньої по області) для працівника і у такий спосіб влаштовують його на роботу.

Окремим пунктом у роботі центрів зайнятості — гендерне питання. Для безробітних жінок проводяться семінари, тренінги, майже в кожній службі зайнятості є дитяча кімната, де можна залишити дитину на час проведення таких заходів. Не таємниця, що представниць слабкої статі менш охоче беруть на роботу, а коли жінці за 45, то й поготів. Володимир Галицький каже, що для Державного центру зайнятості немає різниці, скільки років жінці — соціальні працівники у будь-якому разі шукатимуть для неї роботу. Раніше центри зайнятості працювали переважно з людьми, які шукають своє місце на ринку праці, нині дедалі більше підприємств звертаються до центру, який тепер виступає посередником між роботодавцем і працівником.

Сьогодні ринок праці, за словами Володимира Галицького, найбільше потребує вчителів, продавців, токарів, фрезерувальників та бухгалтерів високої кваліфікації. А от економістам та юристам, яких готує практично кожен вищий навчальний заклад, важко знайти роботу. Відповідаючи на запитання журналістів, Володимир Галицький торкнувся ситуації, коли допомогу отримують люди, котрі працюють (але не за трудовими книжками), отримують гроші в конвертах і вважаються безробітними. Володимир Михайлович каже, що таке явище — не українське ноу-хау, воно є у всіх країнах світу. А розв'язання проблеми — клопіт не тільки фонду зайнятості, а й податкових служб та Пенсійного фонду. Директор Державного центру зайнятості пообіцяв, що наступного року це питання буде врегульовано на законодавчому рівні.

Державному центру зайнятості ще доведеться вирішувати чимало питань. Проте відрадно, що в такій гострій соціально-економічній проблемі намітилися позитивні тенденції.

Ірина БУЛАНЕНКО.

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про туризм»

Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести зміни до Закону України «Про туризм» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 31, ст. 241; 2001 р., № 32, ст. 172), виклавши його в такій редакції:

«Закон України

ПРО ТУРИЗМ

Цей Закон визначає загальні правові, організаційні та соціально-економічні засади реалізації державної політики України в галузі туризму та спрямований на забезпечення закріплених Конституцією України прав громадян на відпочинок, свободу пересування, охорону здоров'я, на безпечне для життя і здоров'я довкілля, задоволення духовних потреб та інших прав при здійсненні туристичних подорожей. Він встановлює засади раціонального використання туристичних ресурсів та регулює відносини, пов'язані з організацією і здійсненням туризму на території України.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

туризм — тимчасовий виїзд особи з місця постійного проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці перебування;

турист — особа, яка здійснює подорож по Україні або до іншої країни з не забороненою законом країни перебування метою на термін від 24 годин до одного року без здійснення будь-якої оплачуваної діяльності та із зобов'язанням залишити країну або місце перебування в зазначений термін;

туристичний продукт — попередньо розроблений комплекс туристичних послуг, який поєднує не менше ніж дві такі послуги, що реалізується або пропонується для реалізації за визначеною ціною, до складу якого входять послуги перевезення, послуги розміщення та інші туристичні послуги, не пов'язані з перевезенням і розміщенням (послуги з організації відвідувань об'єктів культури, відпочинку та розваг, реалізації сувенірної продукції тощо);

супутні туристичні послуги та товари — послуги та товари, призначені для задоволення потреб споживачів, надання та виробництво яких несуттєво скоротиться без їх реалізації туристам;

характерні туристичні послуги та товари — послуги та товари, призначені для задоволення потреб споживачів, надання та виробництво яких суттєво скоротиться без їх реалізації туристам;

просування туристичного продукту — комплекс заходів, спрямованих на створення та підготовку до реалізації туристичного продукту чи туристичних послуг (організація рекламно-ознайомлювальних подорожей, участь у спеціалізованих виставках, ярмарках, видання каталогів, буклетів тощо);

місце продажу (реалізації) туристичних послуг — країна, в якій зареєстровано відповідний суб'єкт господарювання, що реалізує туристичний продукт;

місце надання туристичних послуг — країна, на території якої безпосередньо надаються туристичні послуги.

Стаття 2. Законодавство України про туризм

Законодавство України про туризм складається з Конституції України, цього Закону, інших нормативно-правових актів, виданих відповідно до них.

Майнові відносини в галузі туризму, засновані на рівності, автономії волі і майновій самостійності їх учасників, регулюються Цивільним та Господарським кодексами України з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, передбачені інші правила, ніж ті, що встановлені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 3. Туристичні ресурси України

Туристичними ресурсами України є пропоновані або такі, що можуть пропонуватися, туристичні пропозиції на основі та з використанням об'єктів державної, комунальної чи приватної власності.

Напрями освоєння і розвитку туристичних ресурсів України визначаються органами державної влади, органами місцевого самоврядування відповідно до програм розвитку туризму.

Класифікація та оцінка туристичних ресурсів України, режим їх охорони, порядок використання з обліком гранично припустимих навантажень на об'єкти культурної спадщини та довкілля, порядок збереження цілісності туристичних ресурсів України, заходи для їх відновлення визначаються відповідно до закону.

Унікальні туристичні ресурси можуть знаходитися на особливому режимі охорони, що обмежує доступ до них. Обмеження доступу до туристичних ресурсів визначається їх реальною пропускною спроможністю, рівнем припустимого антропогенного навантаження, сезонними та іншими умовами.

Під час містобудівного планування, проектування, розміщення, будівництва і реконструкції об'єктів містобудування на територіях рекреаційних зон відповідні органи виконавчої влади, власники об'єктів містобудування повинні передбачати максимальну інтеграцію споруджуваних об'єктів до місцевого соціально-економічного, природного та історико-культурного середовища.

Стаття 4. Організаційні форми та види туризму

Організаційними формами туризму є міжнародний і внутрішній туризм.

До міжнародного туризму належать: в'їзний туризм — подорожі в межах України осіб, які постійно не проживають на її території, та виїзний туризм — подорожі громадян України та осіб, які постійно проживають на території України, до іншої країни.

Внутрішнім туризмом є подорожі в межах території України громадян України та осіб, які постійно проживають на її території.

Залежно від категорій осіб, які здійснюють туристичні подорожі (поїздки, відвідування), їх цілей, об'єктів, що використовуються або відвідуються, чи інших ознак існують такі види туризму:

дитячий;
молодіжний;
сімейний;
для осіб похилого віку;
для інвалідів;
культурно-пізнавальний;
лікувально-оздоровчий;
спортивний;
релігійний;
екологічний (зелений);
сільський;
підводний;
гірський;
пригодницький;
мисливський;
автомобільний;
самодіяльний тощо.

Особливості здійснення окремих видів туризму встановлюються законом.

Стаття 5. Учасники відносин, що виникають при здійсненні туристичної діяльності

Учасниками відносин, що виникають при здійсненні туристичної діяльності, є юридичні та фізичні особи, які створюють туристичний продукт, надають туристичні послуги (перевезення, тимчасового розміщення, харчування, екскурсійного, курортного, спортивного, розважального та іншого обслуговування) чи здійснюють посередницьку діяльність із надання характерних та супутніх послуг, а також громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства (туристи, екскурсанти, відвідувачі та інші), в інтересах яких здійснюється туристична діяльність.

Суб'єктами, що здійснюють та/або забезпечують туристичну діяльність (далі — суб'єкти туристичної діяльності), є:

туристичні оператори (далі — туроператори) — юридичні особи, створені згідно із законодавством України, для яких виключною діяльністю є організація та забезпечення створення туристичного продукту, реалізація та надання туристичних послуг, а також посередницька діяльність із надання характерних та супутніх послуг і які в установленому порядку отримали ліцензію на туроператорську діяльність;

туристичні агенти (далі — турагенти) — юридичні особи, створені згідно із законодавством України, а також фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють посередницьку діяльність з реалізації туристичного продукту туроператорів та туристичних послуг інших суб'єктів туристичної діяльності, а також посередницьку діяльність щодо реалізації характерних та супутніх послуг і які в установленому порядку отримали ліцензію на турагентську діяльність;

інші суб'єкти підприємницької діяльності, що надають послуги з тимчасового розміщення (проживання), харчування, екскурсійних, розважальних та інших туристичних послуг;

гіди-перекладачі, екскурсоводи, спортивні інструктори, провідники та інші фахівці туристичного супроводу — фізичні особи, які проводять діяльність, пов'язану з туристичним супроводом і які в установленому порядку отримали дозвіл на право здійснення туристичного супроводу, крім осіб, які працюють на відповідних посадах підприємств, установ, організацій, яким належать чи які обслуговують об'єкти відвідування;

фізичні особи, які не є суб'єктами підприємницької діяльності та надають послуги з тимчасового розміщення (проживання), харчування тощо.

Перелік посад фахівців туристичного супроводу, кваліфікаційні вимоги до них та порядок видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу визначаються центральним органом виконавчої влади в галузі туризму.

Розділ II. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Стаття 6. Основні способи та цілі державного регулювання в галузі туризму. Основні пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму

Держава проголошує туризм одним з пріоритетних напрямів розвитку економіки та культури і створює умови для туристичної діяльності.

Реалізація державної політики в галузі туризму здійснюється шляхом:

визначення і реалізації основних напрямів державної політики в галузі туризму, пріоритетних напрямів розвитку туризму;

визначення порядку класифікації та оцінки туристичних ресурсів України, їх використання та охорони;

спрямування бюджетних коштів на розробку і реалізацію програм розвитку туризму;

визначення основ безпеки туризму;

нормативного регулювання відносин у галузі туризму (туристичного, готельного, екскурсійного та інших видів обслуговування громадян);

ліцензування в галузі туризму, стандартизації і сертифікації туристичних послуг, визначення кваліфікаційних вимог до посад фахівців туристичного супроводу, видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу;

встановлення системи статистичного обліку і звітності в галузі туризму та курортно-рекреаційного комплексу;

організації і здійснення державного контролю за дотриманням законодавства в галузі туризму;

визначення пріоритетних напрямів і координації наукових досліджень та підготовки кадрів у галузі туризму;

участі в розробці та реалізації міжнародних програм з розвитку туризму.

Державне регулювання в галузі туризму здійснюється іншими способами, визначеними законом.

Основними цілями державного регулювання в галузі туризму є:

забезпечення закріплених Конституцією України прав громадян на відпочинок, свободу пересування, відновлення і зміцнення здоров'я, на безпечне для життя і здоров'я довкілля, задоволення духовних потреб та інших прав;

безпека туризму, захист прав та законних інтересів туристів, інших суб'єктів туристичної діяльності та їх об'єднань, прав та законних інтересів власників або користувачів земельних ділянок, будівель та споруд;

збереження цілісності туристичних ресурсів України, їх раціональне використання, охорона культурної спадщини та довкілля, врахування державних і громадських інтересів при плануванні та забудові територій;

створення сприятливих умов для розвитку індустрії туризму, підтримка пріоритетних напрямів туристичної діяльності.

Основними пріоритетними напрямами державної політики в галузі туризму є:

удосконалення правових засад регулювання відносин у галузі туризму;

забезпечення становлення туризму як високорентабельної галузі економіки України, заохочення національних та іноземних інвестицій у розвиток індустрії туризму, створення нових робочих місць;

розвиток в'їзного та внутрішнього туризму, сільського, екологічного (зеленого) туризму;

розширення міжнародного співробітництва, утвердження України на світовому туристичному ринку;

створення сприятливих для розвитку туризму умов шляхом спрощення та гармонізації податкового, валютного, митного, прикордонного та інших видів регулювання;

забезпечення доступності туризму та екскурсійних відвідувань для дітей, молоді, людей похилого віку, інвалідів та малозабезпечених громадян шляхом запровадження пільг стосовно цих категорій осіб.

Стаття 7. Органи, що здійснюють регулювання в галузі туризму

Регулювання в галузі туризму здійснюється Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади в галузі туризму, Верховною Радою Автономної Республіки Крим та Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, а також іншими органами в межах їх компетенції.

Стаття 8. Повноваження Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування в галузі туризму

1. До виключних повноважень Верховної Ради України в галузі туризму належать:

визначення основних напрямів державної політики в галузі туризму;

визначення правових засад регулювання відносин у галузі туризму, їх удосконалення та адаптація із загальновизнаними нормами міжнародного права;

визначення в законі про Державний бюджет України обсягу фінансового забезпечення туристичної галузі.

Верховна Рада України відповідно до Конституції України може брати до свого розгляду й інші питання, що стосуються туризму.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні і районні ради відповідно до їх повноважень:

затверджують регіональні програми розвитку туризму, що фінансуються з бюджету Автономної Республіки Крим, обласних і районних бюджетів;

визначають кошти бюджету Автономної Республіки Крим, обласних і районних бюджетів для фінансового забезпечення регіональних програм розвитку туризму;

контролюють фінансування регіональних програм розвитку туризму за кошти бюджету Автономної Республіки Крим, обласних і районних бюджетів.

2. Верховна Рада Автономної Республіки Крим відповідно до Конституції та законів України здійснює інше нормативне регулювання з питань туризму, історико-культурних заповідників, музеїв, інших закладів культури, вирішує питання щодо організації і розвитку курортно-рекреаційної сфери і туризму тощо.

3. Представницькі органи місцевого самоврядування — сільські, селищні, міські ради відповідно до їх повноважень:

затверджують місцеві програми розвитку туризму;

визначають кошти місцевих бюджетів для фінансового забезпечення місцевих програм розвитку туризму;

доручають своїм виконавчим органам фінансування місцевих програм розвитку туризму за рахунок коштів місцевого бюджету;

вживають заходів для стимулювання суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність з надання туристичних послуг.

Стаття 9. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі туризму

Кабінет Міністрів України відповідно до Конституції та законів України:

здійснює державне управління та забезпечує реалізацію державної політики в галузі туризму;

розробляє та затверджує програми розвитку туризму в Україні і фінансує їх виконання відповідно до бюджетного законодавства;

приймає нормативно-правові акти, що регулюють відносини в галузі туристичної діяльності;

забезпечує раціональне використання туристичних ресурсів і вжиття заходів для їх збереження;

сприяє розвитку туристичної індустрії та створенню ефективної туристичної інфраструктури;

вживає заходів щодо забезпечення безпеки туристів, захисту їх прав, інтересів і власності;

організовує та забезпечує реалізацію державної інвестиційної політики в галузі туристичної діяльності;

готує та подає на розгляд Верховної Ради України як складову частину проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік пропозиції щодо обсягів бюджетних коштів для фінансової підтримки проектів і програм з розвитку туризму;

інформує Верховну Раду України про виконання програми розвитку туризму в Україні;

визначає порядок організації рятувальних команд і порядок вжиття рятувальних заходів;

створює державну систему наукового забезпечення в галузі туристичної діяльності;

здійснює міжнародне співробітництво в галузі туризму;

вирішує інші питання, віднесені Конституцією та законами України до його повноважень.

Стаття 10. Повноваження центральних органів виконавчої влади в галузі туризму

1. Центральний орган виконавчої влади в галузі туризму:

організує та забезпечує реалізацію державної політики в галузі туризму, виконання цього Закону та інших нормативно-правових актів;

бере участь у підготовці проектів нормативно-правових актів у галузі туризму, у межах своєї компетенції розробляє і затверджує нормативно-правові акти, узагальнює практику застосування законодавства в галузі туризму, курортно-рекреаційної сфери, вносить пропозиції щодо його удосконалення;

забезпечує реалізацію програм розвитку туризму в Україні;

організує облік туристичних ресурсів України, забезпечує їх раціональне використання та охорону;

бере участь у розробці стандартів, діяльності з метрології та сертифікації, у проведенні робіт з підтвердження відповідності в законодавчо регульованій сфері;

організує здійснення контролю за якістю наданих туристичних послуг;

реалізує державну інвестиційну політику в галузі туризму та курортно-рекреаційній сфері;

бере участь у розробці програм облаштування транспортних магістралей об'єктами туристичної інфраструктури;

бере участь у підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації кадрів, визначенні пріоритетних напрямів наукових досліджень у галузі туризму та проведенні науково-дослідних робіт у цій галузі;

проводить дослідження туристичного ринку, готує і поширює інформацію про Україну і її туристичні можливості на міжнародному туристичному ринку та всередині держави;

у межах своєї компетенції розробляє, укладає і виконує міжнародні договори в галузі туристичної діяльності, представляє країну у міжнародних туристських організаціях і на міжнародних заходах щодо туризму;

вживає заходів щодо розширення міжнародного співробітництва, утвердження

Згідно з Регламентом ВР України закони та інші акти, надруковані в «ГУ», є офіційною публікацією

ня України на світовому туристичному ринку;

сприяє координації діяльності органів виконавчої влади, суб'єктів підприємницької діяльності, їх об'єднань, що здійснюють діяльність у галузі туризму;

надає суб'єктам туристичної діяльності методичну, консультативну та іншу допомогу;

пропонує для спільного використання юридичними особами та громадянами-підприємцями, які надають туристичні послуги, знаки для товарів і послуг;

поширює соціальну рекламу в галузі туризму;

для забезпечення реалізації своїх повноважень, узгодження та врахування інтересів суб'єктів туристичної діяльності утворює координаційно-дорадчий орган.

2. Інші центральні органи виконавчої влади в межах своїх повноважень:

забезпечують реалізацію державної політики в галузі туризму;

здійснюють підготовку пропозицій щодо реалізації державної політики в галузі туризму;

беруть участь у створенні організаційно-правових та економічних механізмів реалізації державної політики в галузі туризму.

Стаття 11. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, виконавчих органів місцевого самоврядування в галузі туризму

1. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації в межах своїх повноважень:

здійснюють виконавчі та організаційно-розпорядчі функції щодо організації і розвитку курортно-рекреаційної сфери і туризму;

розробляють проекти регіональних програм розвитку туризму і подають їх для затвердження відповідно Верховній Раді Автономної Республіки Крим, обласним і районним радам;

вживають заходів щодо виконання регіональних програм розвитку туризму;

сприяють туристичній діяльності у своєму регіоні і створенню сучасної туристичної інфраструктури;

розробляють і впроваджують заходи для захисту місцевих туристичних ресурсів;

видають дозволи на право здійснення туристичного супроводу;

аналізують ринок туристичних послуг у межах адміністративно-територіальних одиниць, представляють центральному органу виконавчої влади в галузі туризму необхідні відомості про розвиток туризму в адміністративно-територіальних одиницях;

здійснюють соціальну рекламу туристичних ресурсів, утворюють відповідні інформаційні центри;

сприяють дитячому та молодіжному туризму;

беруть участь у підготовці, перепідготовці і підвищенні кваліфікації кадрів у галузі туристичної діяльності, що фінансуються за рахунок коштів місцевого бюджету;

надають суб'єктам туристичної діяльності методичну і консультативну допомогу щодо організації їх діяльності;

залучають підприємства, установи і організації, розташовані на підпорядкованій їм території, до розв'язання проблем розвитку туризму в регіонах;

подають центральному органу виконавчої влади в галузі туризму пропозиції стосовно включення заходів з регіональних програм розвитку туризму до відповідних програм;

вносять у встановленому порядку до центрального органу виконавчої влади в галузі туризму пропозиції про анулювання відповідної ліцензії;

здійснюють іншу діяльність у галузі туризму відповідно до законодавства.

2. Виконавчі органи місцевого самоврядування в межах їх повноважень:

розробляють проекти місцевих програм розвитку туризму і подають їх для затвердження відповідним місцевим радам;

вживають заходів щодо виконання місцевих програм розвитку туризму;

залучають на договірних засадах підприємства, установи і організації, розташовані на відповідній території, до розв'язання проблем розвитку місцевого туризму та підтримки туристичних ресурсів;

організують проведення інвентаризації туристичних ресурсів місцевого значення;

сприяють охороні і збереженню туристичних ресурсів;

залучають місцеве населення до туристичної діяльності, створюючи нові робочі місця;

сприяють розвитку на відповідній території різних видів туризму.

Стаття 12. Програми розвитку туризму в Україні

Для забезпечення охорони туристичних ресурсів України, їх збереження та відновлення, раціонального використання, забезпечення безпеки туризму, конституційних прав громадян на відпочинок та інших прав громадян, патріотичного виховання органами державної влади та органами місцевого самоврядування в межах їх повноважень затверджуються державні цільові, регіональні та інші програми розвитку туризму.

Програми розвитку туризму затверджуються з метою реалізації довгострокових пріоритетів країни в галузі туризму і становлять комплекс взаємопов'язаних правових, економічних та організаційних заходів, спрямованих на реалізацію конституційних прав громадян, розвиток туристичної галузі.

Державні цільові, регіональні та інші програми розвитку туризму повинні передбачати заходи щодо забезпечення безпеки в галузі туризму.

Порядок формування, фінансування і реалізації регіональних та місцевих програм розвитку туризму визначається законом.

Розділ III. БЕЗПЕКА ТУРИЗМУ

Стаття 13. Безпека в галузі туризму

Безпека в галузі туризму — сукупність факторів, що характеризують соціальний, економічний, правовий та інший стан забезпечення прав і законних інтересів громадян, юридичних осіб та держави в галузі туризму.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи в межах своїх повноважень вживають заходів, спрямованих на:

забезпечення закріплених Конституцією України прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля при здійсненні туристичних подорожей, захист громадян України за її межами;

забезпечення особистої безпеки туристів, збереження їх майна, незавдання шкоди довкіллю;

інформування суб'єктів туристичної діяльності про загрозу безпеці туристів у країні (місці) тимчасового перебування;

надання необхідної допомоги туристам, які опинилися у надзвичайній ситуації;

забезпечення туристам (екскурсантам) можливості безперешкодного одержання медичної, правової та інших видів невідкладної допомоги, доступу до засобів зв'язку;

заборонення використання туризму з метою незаконної міграції, сексуальної, трудової та інших видів експлуатації громадян;

охорону туристичних ресурсів України, встановлення гранично припустимих навантажень на об'єкти культурної спадщини та довкілля;

забезпечення безпеки об'єктів туристичних відвідувань з урахуванням ризику виникнення природних і техногенних катастроф та інших надзвичайних ситуацій тощо.

З метою забезпечення безпеки туристів суб'єкти туристичної діяльності, здійснюючи відповідний вид діяльності, зобов'язані:

інформувати туристів про можливі небезпеки під час подорожі, необхідність виконання загальнообов'язкових вимог та запобіжних чи попереджувальних заходів (медичних щеплень тощо);

створювати безпечні умови в місцях надання туристичних послуг, забезпечувати належне облаштування трас походів, прогулянок, екскурсій тощо;

забезпечувати спеціальні вимоги безпеки під час надання туристичних послуг з підвищеним ризиком (автомобільний, гірський, лижний, велосипедний, водний, мотоциклетний, пішохідний туризм, спелеотуризм тощо);

забезпечувати туристів кваліфікованими фахівцями туристичного супроводу, спеціальним спорядженням та інвентарем;

забезпечувати навчання туристів засобам профілактики і захисту від травм, попередження нещасних випадків та надання першої медичної допомоги;

забезпечувати надання оперативної допомоги особам, які постраждали під час подорожі, транспортування потерпілих;

оперативно інформувати органи місцевої влади та відповідальних осіб про надзвичайні ситуації, в яких опинилися туристи, подавати відомості про зниклих осіб.

Особи, які організовують експлуатацію туристичних ресурсів, зобов'язані забезпечувати виконання вимог щодо охорони довкілля та охорони культурної спадщини, а також вживати заходів щодо забезпечення мінімізації або припинення шкідливого впливу на довкілля і соціально-культурне середовище та компенсувати завдані їм при цьому збитки.

Надання необхідної допомоги туристам, які опинилися у надзвичайній ситуації в межах території України, здійснюється спеціалізованими державними, комунальними та приватними службами, а також рятувальними командами, що утворюються відповідно до законодавства.

Організація рятувальних команд і порядок здійснення рятувальних заходів визначаються Кабінетом Міністрів України.

Держава забезпечує захист законних прав та інтересів іноземних туристів відповідно до законодавства та міжнародних договорів України.

Стаття 14. Захист інтересів українських туристів за межами України

Держава гарантує захист законних прав та інтересів громадян України, які здійснюють туристичні подорожі за кордон.

У разі виникнення надзвичайних ситуацій держава вживає заходів щодо захисту інтересів українських туристів за межами України, у тому числі заходів для їх евакуації з країни тимчасового перебування.

Стаття 15. Фінансове забезпечення відповідальності туроператора та турагента

З метою забезпечення прав та законних інтересів громадян-споживачів туристичних послуг туроператор та турагент зобов'язані здійснити фінансове забезпечення своєї цивільної відповідальності (гарантією банку або іншої кредитної установи) перед туристами.

Туроператор для покриття своєї відповідальності за збитки, що можуть бути заподіяні туристу в разі виникнення обставин його неплатоспроможності чи внаслідок порушення процесу про визнання його банкрутом, які пов'язані з необхідністю покриття витрат туриста з його повернення в місце постійного проживання (перебування), відшкодування вартості ненаданих послуг, передбачених договором, повинен надати підтвердження фінансового забезпечення своєї відповідальності (гарантію банку або іншої кредитної установи) перед туристом, в установленому порядку.

Турагент для покриття своєї відповідальності за збитки, що можуть бути заподіяні туристу в разі виникнення обставин його неплатоспроможності чи внаслідок порушення процесу про визнання його банкрутом, та які пов'язані з необхідністю відшкодування вартості ненаданих послуг, передбачених договором, повинен надати підтвердження фінансового забезпечення своєї відповідальності (гарантію банку або іншої кредитної установи) перед туристом, в установленому порядку.

Мінімальний розмір фінансового забезпечення туроператора має становити суму, еквівалентну не менше ніж 20 000 євро. Розмір фінансового забезпечення туроператора, який надає послуги виключно з внутрішнього та в'їзного туризму, має становити суму, еквівалентну не менше ніж 10 000 євро. Мінімальний розмір фінансового забезпечення турагента має становити суму, еквівалентну не менше ніж 2 000 євро.

Будь-які суми, надання яких гарантується фінансовим забезпеченням цивільної відповідальності туроператора, використовуються виключно для задоволення вимог, що висуваються на підставі та за наявності обставин, зазначених у цій статті.

Відшкодування збитків, заподіяних туристу в разі виникнення обставин неплатоспроможності туроператора (турагента) чи внаслідок порушення процесу про визнання його банкрутом, здійснюється відповідною кредитною установою на підставі заяви туриста, договору на туристичне обслуговування (ваучера) та документів, що підтверджують невиконання туроператором (турагентом) договірних зобов'язань.

Стаття 16. Страхування туристів при здійсненні туристичних поїздок

Страхування туристів (медичне та від нещасного випадку) є обов'язковим і забезпечується суб'єктами туристичної діяльності на основі угод із страховиками. Туристи вправі самостійно укладати договори на таке страхування. У цьому випадку вони зобов'язані завчасно підтвердити туроператору чи турагенту наявність належним чином укладеного договору страхування.

Договором страхування повинні передбачатися надання медичної допомоги туристам і відшкодування їх витрат при настанні страхового випадку безпосередньо в країні (місці) тимчасового перебування.

Інформація про умови обов'язкового страхування має бути доведена до відома туриста до укладення договору на туристичне обслуговування.

Обов'язкове (медичне та від нещасного випадку) страхування здійснюється один раз на весь період туристичної подорожі.

За вимогою туриста туроператор чи турагент забезпечують страхування інших ризиків, пов'язаних із здійсненням подорожі.

За бажанням туриста з ним може бути укладено угоду про страхування для покриття витрат, пов'язаних з анулюванням договору на туристичне обслуговування з ініціативи туриста, або угоду про страхування для покриття витрат, пов'язаних з передчасним поверненням до місця постійного проживання при настанні нещасного випадку або хвороби.

Компенсація шкоди, заподіяної життю чи здоров'ю туриста або його майну, проводиться у встановленому порядку.

Розділ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 17. Ліцензування туристичної діяльності

З метою створення рівних можливостей суб'єктам туристичної діяльності на ринку туристичних послуг та забезпечення захисту прав і законних інтересів громадян, захисту навколишнього природного середовища, підвищення рівня туристичного обслуговування здійснюється ліцензування туроператорської та турагентської діяльності.

Суб'єкт підприємницької діяльності, який отримав ліцензію на туроператорську діяльність, має виключне право на надання послуг з оформлення документів для виїзду за межі України. Туроператор може здійснювати також і турагентську діяльність без отримання ліцензії на турагентську діяльність.

Загальний розмір частки туроператора в статутних фондах інших туроператорів України не може перевищувати 20 відсотків їх статутних фондів.

Суб'єкт господарювання не має права у своїй назві використовувати слова «туроператор» і «турагент» без отримання ним ліцензії на здійснення відповідно туроператорської чи турагентської діяльності.

Не може бути видана ліцензія на туроператорську чи турагентську діяльність суб'єкту підприємницької діяльності із назвою, тотожною назві іншого суб'єкта підприємницької діяльності, якому ліцензія видана раніше і інформація про нього внесена до відповідного реєстру.

Стаття 18. Сертифікація і стандартизація у сфері туристичної діяльності

Державна система стандартизації у сфері туристичної діяльності спрямована на:

захист інтересів споживачів і держави з питань безпеки туризму, життя і здоров'я громадян, охорони майна та довкілля;

класифікацію туристичних ресурсів України, забезпечення їх охорони, встановлення гранично припустимих навантажень на об'єкти культурної спадщини та довкілля;

підвищення якості товарів, робіт, послуг відповідно до потреб споживачів;

забезпечення безпеки об'єктів туристичних відвідувань з урахуванням ризику виникнення природних і техногенних катастроф та інших надзвичайних ситуацій;

взаємозамінність та сумісність товарів, робіт, послуг, їх уніфікацію;

створення нормативної бази функціонування систем стандартизації і сертифікації товарів, робіт, послуг.

Сертифікація товарів, робіт, послуг у сфері туристичної діяльності здійснюється з метою:

запобігання реалізації товарів, робіт, послуг, небезпечних для життя, здоров'я людей, майна і довкілля;

сприяння споживачам у свідомому виборі товарів, робіт, послуг;

забезпечення дотримання обов'язкових норм, правил, вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки;

гармонізації стандартів, норм і правил з міжнародними стандартами, рекомендаціями, нормами і правилами, що стосуються вимог до об'єктів відвідування і туристичних послуг, взаємодії туроператорів, використання обмежених туристичних ресурсів, якості і видів туристичних послуг.

Перелік туристичних послуг, що підлягають обов'язковій сертифікації стосовно безпеки для життя та здоров'я людей, захисту їх майна та охорони довкілля, порядок проведення сертифікації послуг у сфері туристичної діяльності визначаються Кабінетом Міністрів України відповідно до закону.

Підтвердження відповідності туристичних послуг здійснюється в установленому порядку.

Стаття 19. Встановлення категорій об'єктів туристичної інфраструктури

З метою підвищення рівня туристичного обслуговування, сприяння споживачам у свідомому виборі туристичних послуг, забезпечення рівних можливостей суб'єктам туристичної діяльності на ринку туристичних послуг, забезпечення захисту прав і законних інтересів, життя, здоров'я та майна громадян, підвищення рівня екологічної безпеки об'єктам туристичної інфраструктури присвоюються категорії якості та рівня обслуговування.

Встановлення об'єктам туристичної інфраструктури (готелям, іншим об'єктам, призначеним для надання послуг з розміщення, закладам харчування, курортним закладам, тощо) відповідної категорії здійснюється за заявою його власника.

Види категорій об'єктів туристичної інфраструктури, порядок їх встановлення та зміни визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 20. Договір на туристичне обслуговування

За договором на туристичне обслуговування одна сторона (туроператор, турагент) за встановлену договором плату зобов'язується забезпечити надання за замовленням іншої сторони (туриста) комплексу туристичних послуг (туристичний продукт).

До договору на туристичне обслуговування застосовуються загальні положення договору про надання послуг, якщо інше не передбачено законом та не суперечить суті зобов'язання.

Договір на туристичне обслуговування укладається в письмовій (електронній) формі відповідно до закону. Договір на туристичне обслуговування може укладатися шляхом видачі ваучера.

До укладення договору на туристичне обслуговування споживачу туристичного продукту має бути надана інформація про:

1) основні вимоги пропонованих до оформлення виїзних/в'їзних документів (паспорт, дозвіл (віза) на в'їзд/виїзд до країни тимчасового перебування), у тому числі інформацію щодо термінів їх оформлення;

2) медичні застереження стосовно здійснення туристичної поїздки, у тому числі протипоказання через певні захворювання, особливості фізичного стану (фізичні недоліки) і віку туристів для участі в поїздці;

3) туроператора (турагента), його місцезнаходження і поштові реквізити, наявність ліцензії на здійснення туристичної діяльності, сертифікатів відповідності та іншу інформацію відповідно до законодавства про захист прав споживачів;

4) розмір фінансового забезпечення туроператора чи турагента на випадок його неплатоспроможності чи неспроможності (банкрутства) та кредитну установу, яка надала таке забезпечення.

До початку надання туристичних послуг споживачу за його вимогою повинна бути надана інформація:

(Продовження на 12—13-й стор.). ▼

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про туризм»

(Початок на 10—11-й стор.).

про загальні умови типового (публічного) договору на надання туристичних послуг (за його наявності);

програма туристичного обслуговування;

характеристика транспортних засобів, що здійснюють перевезення, у тому числі їх вид і категорія, терміни стикувань (сполучення) рейсів, а також інша обов'язкова інформація, передбачена кодексами і правилами перевезень (якщо перевезення входить до складу туристичного обслуговування);

характеристика готелів, інших місць розміщення туристів, у тому числі їх місце розташування, класифікація за законодавством країни (місця) тимчасового перебування, відомості про підтвердження відповідності послуг готелю встановленим вимогам, відомості про правила тимчасового проживання, строки і порядок оплати готельного обслуговування, а також інша обов'язкова інформація, передбачена цим Законом, іншими нормативно-правовими актами (якщо готельне обслуговування входить до складу послуг з туристичного обслуговування);

про звичаї місцевого населення, пам'ятки природи, історії, культури та інші об'єкти туристичного показу, що знаходяться під особливою охороною, стан навколишнього природного середовища, санітарну та епідеміологічну обстановку;

про правила в'їзду до країни (місця) тимчасового перебування та перебування там;

про види і способи забезпечення харчування під час туристичної поїздки;

про види та тематику екскурсійного обслуговування, порядок зустрічей і проводів, супроводу туристів;

про дату і час початку та закінчення туристичного обслуговування, його тривалість;

відомості про мінімальну кількість туристів у групі, терміни інформування туриста про те, що туристична поїздка не відбудеться через недобір групи;

відомості про страхову організацію, що здійснює страхування ризиків, пов'язаних з наданням туристичного обслуговування, розмір страхових відшкодувань, порядок і умови їх виплати;

про ціну туристичного обслуговування і порядок здійснення оплати;

про місце перебування організації (організацій), уповноваженої туроператором на прийняття претензій туристів, а також про адреси і телефони українських дипломатичних установ у країні тимчасового перебування або місцевих служб, до яких можна звернутися у разі виникнення труднощів під час туристичної поїздки.

Кожна із сторін договору може вимагати внесення змін або розірвання договору у зв'язку з істотними змінами обставин, з яких вони виходили при укладенні договору.

До істотних змін обставин належать:

1) погіршення умов подорожі, зміна термінів подорожі;

2) непередбачене збільшення транспортних тарифів;

3) введення нових або підвищення діючих ставок податків і зборів та інших обов'язкових платежів;

4) різка зміна курсу національних валют;

5) інші підстави, за домовленістю сторін.

Турист вправі відмовитися від виконання договору до початку подорожі за умови оплати туроператору або турагенту фактично понесених ними витрат за послуги, надані до цього повідомлення.

Туроператор або турагент вправі відмовитися від виконання договору лише за умови повного відшкодування замовникові збитків, підтверджених у встановленому порядку та заподіяних внаслідок розірвання договору, крім випадку, коли це відбулося з вини туриста.

Якість туристичних послуг повинна відповідати умовам договору, порядок і способи захисту порушених прав туристів визначаються законодавством про захист прав споживачів.

Зміна ціни туристичного продукту, погодженої сторонами, можлива лише у випадках, передбачених договором, і тільки при істотній зміні обставин, передбачених частиною сьомою цієї статті, але не пізніше ніж за 10 днів до початку туристичної подорожі у випадку, якщо її тривалість становить більше ніж 10 днів, за 5 днів до початку туристичної поїздки у випадку, якщо її тривалість становить від 2 до 10 днів, за 48 годин до початку туристичної поїздки у випадку, якщо її тривалість становить один день. При цьому збільшення ціни туристичного продукту не може перевищувати 5 відсотків його первісної ціни. У разі перевищення ціни туристичного продукту більше ніж 5 відсотків первісної ціни турист має право відмовитися від виконання договору, а туроператор (турагент) зобов'язаний повернути йому всі раніше сплачені кошти.

Туроператор (турагент) може в договорі з туристом обмежити свою відповідальність розміром подвійної плати вартості туристичного продукту (туристичних послуг), якщо туроператор (турагент) несе перед туристом одноособову відповідальність за шкоду, що виникла внаслідок дій (бездіяльності) одного з виконавців послуг, обумовлених договором.

Права й обов'язки, відповідальність сторін та інші умови договору між туроператором і турагентом визначаються відповідно до загальних положень про агентський договір, якщо інше не передбачено договором між ними, а також цим Законом.

Відповідальність за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю та майну туриста, визначається відповідно до цивільного законодавства, якщо договором на туристичне обслуговування не передбачена підвищена відповідальність туроператора.

Стаття 21. Договір на екскурсійне обслуговування

За договором на екскурсійне обслуговування одна сторона (суб'єкт, що здійснює туристичну діяльність) за встановлену договором плату зобов'язується надати за замовленням іншої сторони (екскурсанта) обслуговування, істотною частиною якого є послуги екскурсовода (гіда-перекладача) загальною тривалістю не більше 24 годин, які не включають у себе послуги з розміщення.

Договір на екскурсійне обслуговування укладається за правилами, визначеними цивільним законодавством, у тому числі шляхом видачі ваучера.

Загальні положення про договір на надання послуг застосовуються до договору на екскурсійне обслуговування, якщо інше не передбачено законом та не суперечить суті зобов'язання.

Особа, яка надає екскурсійні послуги, зобов'язана до укладення договору на екскурсійне обслуговування надати екскурсанту необхідну і достовірну інформацію щодо екскурсійного обслуговування, його видів і особливостей, кваліфікації екскурсовода, про порядок і строки оплати екскурсійних послуг, а також надати екскурсанту на його прохання іншу інформацію з питань екскурсійного обслуговування.

Відповідальність сторін за невиконання, неналежне виконання зобов'язань відповідно до договору на екскурсійне обслуговування, порядок припинення договору на екскурсійне обслуговування визначаються відповідно до цивільного законодавства та законодавства з питань захисту прав споживачів.

Стаття 22. Договір на готельне обслуговування

За договором на готельне обслуговування одна сторона (готель або інший суб'єкт, що надає послуги з розміщення) зобов'язується за дорученням іншої сторони (проживаючого) надати послуги по тимчасовому проживанню (ночівлі) у спеціально обладнаному жилому приміщенні (номері), виконати або організувати виконання інших визначених договором на готельне обслуговування послуг, пов'язаних з тимчасовим проживанням, а проживаючий зобов'язується сплатити за ці послуги встановлену плату.

До послуг, пов'язаних з тимчасовим розміщенням, належать послуги з обслуговування жилого приміщення (номера), харчування (ресторанного обслуговування), із збереження майна і багажу проживаючого, а також інші послуги, надані залежно від категорії готелю.

До відносин за договором на готельне обслуговування застосовуються норми цивільного законодавства, цей Закон, законодавство з питань захисту прав споживачів та інші нормативно-правові акти, прийняті відповідно до них. Цей Закон застосовується при наданні готельного обслуговування в мотелях, будинках відпочинку, санаторіях, пансіонатах, а також інших місцях, призначених для розміщення громадян.

Готель або інший суб'єкт, що надає послуги з розміщення, зобов'язаний до укладення договору надати необхідну і достовірну інформацію про послуги з готельного обслуговування, їх види і особливості, про порядок і терміни оплати послуг готелю та надати проживаючому на його прохання інші пов'язані із договором і відповідним готельним обслуговуванням відомості, а також іншу інформацію, передбачену законодавством про захист прав споживачів.

Договір на готельне обслуговування укладається як шляхом укладення письмового договору, так і шляхом прийняття готелем заявки на бронювання за допомогою поштового, телефонного чи іншого зв'язку, що дозволяє достовірно встановити особу, від якої надходить заявка. У разі прийняття заявки договір на готельне обслуговування вважається укладеним з моменту отримання підтвердження готелю про прийняття замовлення та вказівки можливого початку надання готельного обслуговування з визначеного часу.

Відповідальність за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю чи майну проживаючого, визначається відповідно до цивільного законодавства, якщо договором на готельне обслуговування не передбачена підвищена відповідальність готелю.

Права й обов'язки, відповідальність сторін та інші умови договору між туроператором (турагентом) та готелем чи іншим суб'єктом, що надає послуги з розміщення, визначаються загальними положеннями про агентський договір, якщо інше не передбачено договором між ними та цим Законом.

Стаття 23. Ваучер

Ваучер — форма письмового договору на туристичне або на екскурсійне обслуговування, яка може використовуватися відповідно до цього Закону.

У договорі на туристичне обслуговування, укладеному шляхом видачі ваучера, мають міститися такі дані:

найменування та місцезнаходження суб'єкта туристичної діяльності, номер ліцензії (дозволу) на відповідний вид діяльності, юридична адреса;

прізвище, ім'я (по батькові) туриста (при груповій поїздці прізвища, імена (по батькові) членів групи);

строки надання і види туристичних послуг, їх загальна вартість;

назва, адреса та номер телефону об'єкта розміщення, його тип та категорія, режим харчування;

розмір фінансового забезпечення відповідальності туроператора (турагента) або межі відповідальності суб'єкта туристичної діяльності за договором агентування;

інші дані, обумовлені характером угоди, складом групи тощо;

дата видачі ваучера.

Ваучер є документом суворого обліку.

Порядок оформлення ваучера та його використання затверджується центральним органом виконавчої влади в галузі туризму.

Стаття 24. Права та обов'язки суб'єктів туристичної діяльності

Суб'єкти туристичної діяльності мають право:

виробляти і реалізовувати туристичні послуги згідно із законодавством;

вносити пропозиції щодо охорони туристичних ресурсів України, їх збереження та відновлення, порядку використання;

вносити пропозиції щодо вдосконалення освітніх програм з професійного навчання в галузі туризму, підвищення рівня професійної підготовки працівників і фахівців у галузі туризму;

на встановлення об'єктам туристичної інфраструктури (готелям, іншим об'єктам, призначеним для надання послуг з розміщення, закладам харчування, курортним закладам тощо), власниками яких вони є, відповідної категорії;

на отримання в установленому порядку інформації, необхідної для здійснення їх діяльності, в органах державної влади та органах місцевого самоврядування;

брати в установленому порядку участь у розробці програм розвитку туризму та курортно-рекреаційної сфери;

визначати та оприлюднювати шляхом опублікування загальні умови типового (публічного) договору на надання туристичних послуг;

визначати мінімальну кількість туристів (екскурсантів) у групі;

на відшкодування збитків, заподіяних внаслідок незаконних рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб чи заподіяних суб'єктами туристичної діяльності.

Суб'єкти туристичної діяльності зобов'язані:

проводити діяльність у галузі туризму, яка підлягає ліцензуванню, лише за наявності ліцензії;

надавати туристичні послуги, що підлягають обов'язковій сертифікації, після проведення такої сертифікації в установленому порядку;

залучати до надання туристичних послуг осіб, які відповідають встановленим законодавством відповідним кваліфікаційним вимогам, а у випадках, визначених цим Законом, також мають відповідні дозволи на право здійснення туристичного супроводу;

надавати туристам необхідну і достовірну інформацію про туристичні послуги, права, обов'язки та правила поведінки туристів (екскурсантів), умови страхування, порядок відшкодування завданих збитків, умови відмови від послуг, правила візового митного режиму, перетинання державного кордону та іншу інформацію, передбачену цим Законом;

надавати туристичні послуги в обсягах та в терміни, обумовлені договором;

виконувати вимоги законодавства щодо забезпечення безпеки туристів, охорони туристичних ресурсів України та довкілля;

вести облікову та іншу визначену законодавством документацію, надавати в установленому порядку бухгалтерську та статистичну звітність;

відшкодовувати в установленому порядку збитки, завдані туристам (екскурсантам), іншим особам та довкіллю.

Стаття 25. Права та обов'язки туристів і екскурсантів

Туристи і екскурсанти мають право на:

реалізацію закріплених Конституцією України прав громадян на відпочинок, свободу пересування, відновлення і зміцнення здоров'я, на безпечне для життя і здоров'я довкілля, задоволення духовних потреб, захист і повагу людської гідності;

необхідну і достовірну інформацію про правила в'їзду до країни (місця) тимчасового перебування, а також виїзду з країни (місця) тимчасового перебування і перебування там, про звичаї місцевого населення, пам'ятки природи, історії, культури та інші об'єкти туристичного показу, що знаходяться під особливою охороною, стан навколишнього середовища;

інформацію про наявність ліцензії у суб'єкта, що здійснює підприємницьку діяльність у галузі туризму, дозволів, сертифікатів, інших документів, наявність яких передбачена законодавством;

отримання обов'язкової інформації, що передує укладенню договору;

отримання туристичних послуг, передбачених договором;

особисту безпеку, захист життя, здоров'я, прав споживача, а також майна;

одержання відповідної медичної допомоги;

відшкодування матеріальних і моральних збитків у разі невиконання або неналежного виконання умов договору;

сприяння з боку органів державної влади України в одержанні правових та інших видів допомоги, а громадяни України також і за її межами;

реалізацію інших прав.

Туристи і екскурсанти зобов'язані:

не порушувати права та законні інтереси інших осіб, вимоги законів, які діють на території країни перебування;

виконувати митні, прикордонні, санітарні та інші правила;

поважати політичний та соціальний устрій, традиції, звичаї, релігійні вірування країни (місця) перебування;

зберігати довкілля, дбайливо ставитися до об'єктів природи та культурної спадщини в країні (місці) тимчасового перебування;

дотримуватися умов і правил, передбачених договором про надання туристичних послуг;

надавати персональну інформацію в обсязі, необхідному для реалізації туристичного продукту;

дотримуватися під час подорожі правил особистої безпеки;

відшкодовувати збитки, завдані їх неправомірними діями.

Виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством України та законодавством країни тимчасового перебування.

Розділ V. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ТА НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИЗМУ. ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТА НЕПРИБУТКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Стаття 26. Професійна підготовка фахівців у галузі туризму

Професійна підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації кадрів у галузі туризму здійснюються державними, комунальними та приватними навчальними закладами в порядку, визначеному законодавством.

Підготовка окремих категорій фахівців туристичного супроводу (гідів-перекладачів, екскурсоводів, спортивних інструкторів, провідників тощо), які не потребують здобуття громадянами професійно-технічної або вищої освіти із здобуттям кваліфікації за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем, може здійснюватися у встановленому порядку юридичними чи фізичними особами.

Центральний орган виконавчої влади в галузі туризму бере участь у підготовці навчальних планів і програм навчання фахівців у галузі туризму, їх професійній підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації, затверджує перелік посад фахівців туристичного супроводу, кваліфікаційні вимоги до них та порядок видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу.

Стаття 27. Наукові дослідження розвитку туризму

Наукові дослідження розвитку туризму проводяться з метою:

наукового забезпечення державної політики в галузі туризму, прогнозування та визначення перспектив його розвитку;

встановлення методик класифікації та оцінки туристичних ресурсів, режиму їх охорони, збереження та відновлення, порядку використання;

обліку гранично припустимих навантажень на об'єкти культурної спадщини та довкілля;

розробки пропозицій щодо проектів державних цільових, регіональних та місцевих програм розвитку туризму, а також щодо визначення ліцензійних умов та переліку посад фахівців туристичного супроводу, кваліфікаційних вимог щодо них, удосконалення професійної підготовки фахівців у сфері туристичної діяльності тощо.

Визначення пріоритетних напрямів, керівництво та координація наукових досліджень у галузі туризму належать до компетенції наукового центру розвитку туризму.

Положення про науковий центр розвитку туризму затверджується центральним органом виконавчої влади в галузі туризму.

Стаття 28. Об'єднання суб'єктів туристичної діяльності та неприбуткові організації в галузі туризму

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Учасники відносин, що виникають при здійсненні туристичної діяльності, — юридичні особи та громадяни, які надають туристичні послуги, залежно від мети можуть утворювати об'єднання підприємств, що є юридичними особами чи без створення юридичних осіб, або вступати в такі об'єднання в порядку, визначеному Господарським кодексом України та іншими законами.

З метою реалізації та захисту своїх прав і законних інтересів у галузі туризму суб'єкти туристичної діяльності можуть створювати неприбуткові організації у сфері туристичної діяльності в порядку, визначеному Цивільним кодексом України або Законом України «Про об'єднання громадян» чи іншими законами.

Громадяни України, іноземці та особи без громадянства з метою реалізації та захисту прав і законних інтересів можуть об'єднуватися в громадські організації туристичної спрямованості.

Неприбуткові організації в галузі туризму можуть спрямовувати свою діяльність на:

формування і поширення інформації про туристичні ресурси України;

підготовку пропозицій щодо розвитку туризму, курортно-рекреаційної сфери, охорони туристичних ресурсів України, їх збереження та відновлення, порядку використання;

популяризацію туризму і сприяння його розвиткові;

розробку власних стандартів туристичного, готельного, екскурсійного та іншого обслуговування, схвалення кодексів усталеної практики та правил професійної етики;

впровадження власних систем контролю якості здійснення туристичної діяльності;

пропонування для спільного використання юридичними особами та громадянами-підприємцями, що надають туристичні послуги, знаків для товарів і послуг;

вдосконалення освітніх програм з професійного навчання в галузі туризму, підвищення рівня професійної підготовки працівників і фахівців у галузі туризму;

саморегулювання в галузі туризму;

реалізацію та захист спільних прав і інтересів учасників туристичної діяльності;

вирішення інших завдань, що не суперечать законодавству України.

Громадські організації туристичної спрямованості можуть відповідно до закону представляти інтереси громадян — споживачів туристичних послуг.

Розділ VI. КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ТУРИЗМ

Стаття 29. Органи, уповноважені на здійснення контролю за діяльністю в галузі туризму

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи у випадках і в порядку, визначених законом, здійснюють контроль за додержанням вимог законодавства з питань туристичної діяльності, проводять перевірки якості надаваних (наданих) туристичних послуг, додержання ліцензійних умов, стандартів, норм і правил щодо здійснення туристичної діяльності та відповідно до закону накладають стягнення і вживають інших заходів за порушення законодавства в галузі туризму.

Стаття 30. Відповідальність за порушення законодавства в галузі туризму

Порушення законодавства в галузі туризму тягне за собою відповідальність згідно із законом.

Порушеннями законодавства в галузі туризму є:

здійснення туристичної діяльності без отримання відповідного дозволу (ліцензії) або недодержання ліцензійних умов з надання туристичних послуг;

залучення до надання туристичних послуг осіб, які не відповідають встановленим законодавством відповідним кваліфікаційним вимогам та не мають відповідних дозволів на право здійснення туристичного супроводу у випадках, визначених цим Законом;

надання туристичних послуг, що підлягають обов'язковій сертифікації, без проведення такої сертифікації в установленому порядку;

ненадання, несвоєчасне надання або надання туристові інформації, що не відповідає дійсності;

порушення вимог стандартів, норм і правил у галузі туризму;

незаконне використання категорії об'єкта туристичної інфраструктури;

порушення умов договору між туристом і суб'єктом туристичної діяльності з надання туристичних послуг;

невиконання розпоряджень уповноважених органів та осіб про усунення порушень ліцензійних умов;

порушення правил щодо охорони чи використання об'єктів туристичної інфраструктури, знищення або пошкодження об'єктів відвідування;

створення перешкод уповноваженій на те законом посадовій чи службовій особі у здійсненні контролю за туристичною діяльністю, у проведенні перевірки якості надаваних (наданих) туристичних послуг або додержанні ліцензійних умов, стандартів, норм і правил щодо здійснення туристичної діяльності;

незаконне втручання у здійснення туристичної діяльності;

розголошення відомостей, що становлять конфіденційну або іншу охоронювану законом інформацію.

Законами може передбачатися відповідальність і за інші порушення у сфері туристичної діяльності.

Стаття 31. Відповідальність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб у галузі туристичної діяльності

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові і службові особи у галузі туристичної діяльності за порушення законодавства несуть відповідальність згідно із законом.

Рішення, дії або бездіяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб можуть бути оскаржені до суду в порядку, встановленому законом.

Шкода, заподіяна органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами фізичним чи юридичним особам під час виконання ними покладених на них обов'язків, підлягає відшкодуванню в порядку, встановленому законом.

Стаття 32. Цивільно-правова та інші види відповідальності суб'єктів туристичної діяльності

За неналежне виконання своїх зобов'язань туроператор, турагент, інші суб'єкти туристичної діяльності несуть майнову та іншу відповідальність, визначену в договорі відповідно до чинного законодавства.

Розмір майнової відповідальності туроператора, турагента чи іншого суб'єкта туристичної діяльності не може перевищувати фактично завданих замовнику збитків з їх вини.

Спори майнового характеру між суб'єктами туристичної діяльності та споживачами туристичних послуг вирішуються у встановленому порядку з дотриманням вимог цього Закону.

За порушення встановлених законодавчими актами правил здійснення господарської діяльності до суб'єктів господарювання органи державної влади та органи місцевого самоврядування відповідно до своїх повноважень та в порядку, встановленому законом, застосовують заходи організаційно-правового або майнового характеру, спрямовані на припинення суб'єктом господарювання правопорушення та ліквідацію його наслідків.

Стаття 33. Відшкодування шкоди, завданої порушенням законодавства у галузі туристичної діяльності

Суб'єкт туристичної діяльності, який порушив законодавство в галузі туристичної діяльності при наданні туристичної послуги, що завдало шкоду, зобов'язаний відшкодувати туристу збитки у повному обсязі, якщо договором або законом не передбачено відшкодування у меншому або більшому розмірі.

Заподіяна туристу моральна (немайнова) шкода, якою порушені його законні права, відшкодовується суб'єктом туристичної діяльності в порядку, встановленому законом.

Суб'єктам туристичної діяльності, яким заподіяна шкода юридичними чи фізичними особами внаслідок порушення ними законодавства в галузі туризму, збитки відшкодовуються відповідно до закону.

Стаття 34. Порядок розгляду спорів з питань надання туристичних послуг

Спори з питань надання туристичних послуг розглядаються у встановленому законом порядку третейськими судами та судами загальної юрисдикції.

Розділ VII. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Стаття 35. Міжнародні договори України в галузі туризму. Участь України в міжнародних туристичних організаціях

Правову основу міжнародного співробітництва в галузі туризму становлять міжнародні договори України, укладені відповідно до Закону України «Про міжнародні договори України».

Держава сприяє розширенню та зміцненню міжнародного співробітництва в галузі туризму на принципах і нормах, розроблених Всесвітньою туристською організацією (ВТО).

Органом державної влади, що забезпечує представництво і реалізацію інтересів України в галузі туризму у відносинах з іншими країнами та з міжнародними туристичними організаціями, є центральний орган виконавчої влади в галузі туризму, який у встановленому порядку бере участь в укладенні міжнародних договорів з питань туризму.

Україна бере участь у діяльності міжнародних туристичних організацій відповідно до міжнародно-правових зобов'язань України та статутних документів таких організацій.

Стаття 36. Представництва України в галузі туризму за межами України

З метою розширення міжнародного співробітництва, утвердження України на світовому туристичному ринку та ефективного використання її туристичних ресурсів окремі повноваження з представництва інтересів України в галузі туризму за межами України покладаються на її торгові представництва.

За поданням центрального органу виконавчої влади в галузі туризму Кабінет Міністрів України може відкривати за межами України туристичні представництва. Порядок створення, діяльності і ліквідації туристичних представництв визначається Кабінетом Міністрів України відповідно до міжнародних договорів України.

Стаття 37. Особливості здійснення діяльності в Україні іноземними суб'єктами туристичної діяльності

Юридичні особи, створені за законодавством інших держав, іноземці та особи без громадянства здійснюють туристичну діяльність на території України відповідно до міжнародних договорів України в порядку, визначеному законом.

Іноземні юридичні та фізичні особи можуть здійснювати туроператорську та турагентську діяльність шляхом утворення підприємств за законодавством України та отримання в установленому порядку ліцензій на здійснення відповідної діяльності.

Туристичний супровід, що здійснюється на території України, може надаватися фахівцями туристичного супроводу, громадянами України та особами, які постійно проживають на території України, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Посередницька діяльність на території України з укладення договорів на туристичне обслуговування з іноземними суб'єктами туристичної діяльності не допускається. Така діяльність може здійснюватися лише через туроператорів, створених за законодавством України.

Угоди, укладені з порушенням вимог цієї статті, є недійсними.

Розділ VIII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. До приведення законодавства у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Фізичні і юридичні особи, які отримали ліцензії на організацію іноземного, внутрішнього, зарубіжного туризму, екскурсійну діяльність до дня офіційного опублікування цього Закону, до 1 квітня 2004 року можуть безкоштовно на термін дії ліцензії старого зразка отримати ліцензію на провадження туроператорської чи турагентської діяльності за умови виконання вимог цього Закону та Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

4. Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

відповідно до своєї компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

5. Пункт 50 статті 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 299; 2001 р., № 22, ст. 105) викласти в такій редакції:

«50) туроператорська та турагентська діяльність».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 листопада 2003 року.
№ 1282-IV.

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про внесення змін до деяких законів України

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. Частину першу статті 46 Закону України «Про інформацію» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 48, ст. 650) після слів «релігійної ворожнечі» доповнити словами «вчинення терористичних актів».

2. Абзац шостий частини першої статті 3 Закону України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 1, ст. 1) після слів «з метою вчинення» доповнити словами «терористичних актів та».

3. Частину першу статті 28 Закону України «Про видавничу справу» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 32, ст. 206) після слів «релігійної ворожнечі» доповнити словами «вчинення терористичних актів».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 листопада 2003 року.
№ 1268-IV.

Закон України

Про ратифікацію документів редемаркації державного кордону між Україною і Угорською Республікою

Верховна Рада України **постановляє**:

Документи редемаркації державного кордону між Україною і Угорською Республікою, підготовлені Українсько-Угорською прикордонною комісією за результатами першої спільної перевірки проходження лінії державного кордону між Україною і Угорською Республікою:

протокол-опис проходження лінії державного кордону між Україною і Угорською Республікою;

топографічні карти масштабу 1:10000 державного кордону між Україною і Угорською Республікою;

протоколи прикордонних знаків, установлених на державному кордоні між Україною і Угорською Республікою;

список координат прикордонних знаків та вигинів, не позначених прикордонними знаками, на державному кордоні між Україною і Угорською Республікою;

заключний протокол першої спільної перевірки проходження лінії українсько-угорського державного кордону, проведеної в 1997—2003 роках, ратифікувати.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
26 листопада 2003 року.
№ 1336-IV.

Закон України

Про ратифікацію Протоколу, що консолідує Міжнародну конвенцію щодо співробітництва у галузі безпеки аеронавігації «Євроконтроль» з усіма змінами, укладену 13 грудня 1960 року

Верховна Рада України **постановляє:**

Протокол, що консолідує Міжнародну конвенцію щодо співробітництва у галузі безпеки аеронавігації «Євроконтроль» з усіма змінами, укладену 13 грудня 1960 року, вчинений у м. Брюсселі 27 червня 1997 року, ратифікувати із застереженнями.

Україна виходить з того, що:

додаток II «Райони польотної інформації (РПІ)» до Протоколу буде доповнений текстом такого змісту:

«Україна
РПІ Києва
РПІ Харкова
РПІ Одеси
РПІ Львова
РПІ Сімферополя»;

положення Протоколу поширюватимуться на повітряний простір, у межах якого відповідальність за надання аеронавігаційного обслуговування покладено на Україну.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
26 листопада 2003 року.
№ 1338-IV.

Закон України

Про приєднання України до Додаткового протоколу до Міжнародної конвенції щодо співробітництва у галузі безпеки аеронавігації «Євроконтроль»

Верховна Рада України **постановляє:**

Приєднатися до Додаткового протоколу до Міжнародної конвенції щодо співробітництва у галузі безпеки аеронавігації «Євроконтроль», вчиненого у м. Брюсселі 6 липня 1970 року.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
26 листопада 2003 року.
№ 1340-IV.

▼

ДТГО "Південно-Західна залізниця" інформує

про введення з 01.01.2004 року нових роздрібних тарифів на електроенергію без урахування податку на додану вартість.

Роздрібні тарифи для категорій споживачів на території розташування ДТГО "Південно-Західна залізниця", крім населення, населених пунктів, з напругою живлення становлять:

Групи споживачів	Тариф грн. за 1 МВт/год		Групи споживачів	Тариф грн. за 1 МВт/год	
	1 клас	2 клас		1 клас	2 клас
Промислові та прирівняні до них споживачі з приєднаною потужністю 750 кВа і більше	155,16	234,85	Електрифікований залізничний транспорт	155,16	234,85
			Непромислові споживачі	155,16	234,85
Промислові та прирівняні до них споживачі з приєднаною потужністю до 750 кВа	155,16	234,85	Виробничі с\г споживачі	155,16	234,85

Згідно з Постановою НКРЕ від 06.12.02. №1358 для визначення рівня ставок тарифів, диференційованих за періодами часу, встановлюються такі тарифні коефіцієнти: нічний період - 0,3; напівпіковий період - 1,02; піковий період - 1,80.

Тарифи на електричну енергію, яка відпускається на потреби опалення та гарячого водопостачання (на 1 та 2 класі), визначаються шляхом множення встановленого ринкового тарифу для споживачів на відповідний тарифний коефіцієнт:

Нічний період - 0,4; денний-1,8.

Роздрібні тарифи розраховані згідно з умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом на підставі таких даних:

Прогнозована оптова ринкова ціна на розрахунковий період грн./Мвтгод	129,46	Постанова НКРЕ № 1383 від 19.12.03
Коефіцієнт нормативних технологічних втрат (1 клас напруги 35-110 кВ) %	2,65	Постанова НКРЕ № 1407 від 18.12.02
Коефіцієнт нормативних технологічних втрат (2 клас напруги 0,4-10 кВ) %	14,80	Постанова НКРЕ № 1407 від 18.12.02
Тариф на передачу електроенергії (1 клас напруги 35-110 кВ) грн./МВтгод	13,56	Постанова НКРЕ № 382 від 30.04.03
Тариф на передачу електроенергії (2 клас напруги 0,4-10 кВ) грн./МВтгод	68,99	Постанова НКРЕ № 382 від 30.04.03
Тариф на постачання 1 група (грн./МВтгод)	1,96	Постанова НКРЕ № 382 від 30.04.03
Тариф на постачання 2 група (грн./МВтгод)	9,82	Постанова НКРЕ № 382 від 30.04.03
Прогнозована середня закупівельна ціна (грн./Мвтгод)	135,94	

Господарським судом м. Києва, 01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В за позовом Державної податкової інспекції у Печерському районі м. Києва порушено справи про банкрутство щодо наступних підприємств:

1) Товариство з обмеженою відповідальністю «Ем-Україна», ідентифікаційний код 31567813, 01023, м. Київ, вул. Мечнікова, 8, кв. 22, р/р № 26006029033700/980 в Печерській філії АКБ «УКРСОЦБАНК», МФО 322090, справа № 23/802-б.

2) Товариство з обмеженою відповідальністю «Бравіка», ідентифікаційний код 31605916, 01133, м. Київ, вул. Січневого повстання, 24-В, кв. 45, р/р № 26005001000841/980 в ВАТ «Український кредитно-торговий банк», МФО 321723, р/р № 260020017999/980 в ЗАТ «Український кредитний банк», МФО 321701, р/р № 2600510599/980в АППБ «АВАЛЬ», МФО 300335, справа № 23/799-б.

3) Товариство з обмеженою відповідальністю «УКРЕКСІКОМ», ідентифікаційний код 31086994, 01133, м. Київ, бул. Лесі Українки, справа № 23/798-б.

Розпорядником майна по справах № 23/802-б, № 23/799-б, 23/798-б призначений арбітражний керуючий Вронська Ганна Олександрівна, ліцензія АА № 484232 від 17.02.03 р., контактний тел. 8-050-330-30-55.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

МПП «Фірма ЕМОНД»

м. Київ, ОКПО 19035716 повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців.

Товариство з обмеженою відповідальністю «БП № 3 КМБ-1»

(код ЄДРПОУ 32156847) повідомляє про зміну своєї назви на Товариство з обмеженою відповідальністю «Київське будівельне підприємство № 3».

Господарський суд Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалко, 2) 14.11.2003 р. порушив провадження у справі (справа № 12/106) по банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Світанок» (42232, Сумська, обл., Лебединський район, с. Пристайлово, вул. Жовтнева, 78, р/р 260083869 в СОД АППБ «Аваль», МФО 337483, Код ЄДРПОУ 30135055).

Розпорядником майна призначено Мальованого Олександра Павловича, ліцензія АА № 250426 від 22.03.2002 р., 40030, м. Суми, вул. Кірова, 25 (4 поверх), тел. 8 (0542) 34-51-70.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Ухвалою Господарського суду м. Києва № 23/697 від 18.12.2003 р. затверджено звіт ліквідатора, ліквідаційний баланс станом на 01.11.2003 р. та ліквідовано Відкрите акціонерне товариство «Київський завод художнього скла» (03039, м. Київ, Червонозоряний проспект, 119, код ЗКПО 00293284).

Арбітражний керуючий Рамазанов С. Г. (ліцензія серії АА № 047813). Т/ф (044) 264-57-84.

Постановою Господарського суду Сумської області від 18.12.2003 р. по справі № 12/73, визначено банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю «Тростянецьке» (с. Мащанка, Тростянецького району, Сумської області, індекс 42635, код 30902258, р/р 26003319054001 в СФ ЗАТ КБ «ПриватБанк» м. Суми, МФО 337548).

Ліквідатором боржника призначено Бабенко Едуарда Вадимовича, діючого на підставі ліцензії АА № 487826 від 20.05.2003 р. (40030, м. Суми, вул. Гагаріна, 16).

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) порушив справу №Б15/181/03 про банкрутство Дочірнього підприємства «Спеціалізоване управління — 108» закритого акціонерного товариства «Трест «Криворіжстальконструкція» (юридична адреса: 50066, м. Кривий Ріг, Проммайданчик, р/р № 2600900890002 в Криворізької філії АКІБ «УКРСІББАНК», МФО 306834, код ЄДРПОУ 31550663). Розпорядником майна призначено Цибульського Ю. О. (ліцензія АА № 047623, 50027, м. Кривий Ріг, а/с 1221).

Письмові заяви з вимогами до боржника, а також документи, що їх підтверджують приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду міста Києва (01030, Україна, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) від 16.12.2003 р. по справі № 24/803-б у відповідності до ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом «Товариство з обмеженою відповідальністю «Єврогаз» (03150, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 116-а, к. 217, п/р 26003187 у ВАТ «Кредитпромбанк», МФО 300863, код ЄДРПОУ 25287758) визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено ініціюючого кредитора — Компанію «Osbesk Industries Limited» (адреса для кореспонденції в Україні: 03179, м. Київ, пр. Палладіна, 7/60, кв. 91).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

ВАТ «Алмаз»,

вул. Радянська, 51, м. Волноваха, 85700 (ЄДРПОУ — 21953537) повідомляє про свою реорганізацію шляхом перетворення в товариство з обмеженою відповідальністю «Алмаз».

Постановою Господарського суду Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилянська, 58б) від 27.12.2003 р. у справі № 325/2б-2003 СТОВ «Хоцьки» (код ЄДРПОУ 03756365, 08473, Київська обл., Переяслав-Хмельницький р-н, с. Хоцьки, р/р 26001970 в АППБ «Аваль» в м. Бориспіль, МФО 321789) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Загороднього Сергія Васильовича, ліцензія АА № 520104 від 28.05.2003 р. (02090, Київ, вул. Сосюри, 7, оф. 215).

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилянська 58-б) порушив справу № 423/2б-2003 про банкрутство Приватного підприємства фірма «Мхітар» (09100, м. Біла Церква, вул. Вокзальна, 22, кв.92, код ЄДРПОУ 23240942, р/рах. № 260033967 в Білоцерківській філії АППБ «Аваль», МФО 321121, р/рах. № 26008500170354 в Сквирському відділенні Ощадбанку, МФО 320393).

Розпорядником майна призначено — Дяченка Сергія Вікторовича (ліцензія серія АА № 047796 від 15.10.2001 р., поштова адреса: 01030, м. Київ-30, а/с № 103).

ТзОВ «ЛІГА -ЕКСКОРТ»

(код ЗКПО 23974800) ліквідовується. Претензії приймаються протягом двох місяців за тел. (0322) 755802.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатори АТЗТ «Селидівський завод продтоварів» та ДП «Вугілля-Сервіс» ЗАТ «Вугледобуток»,

повідомляють про проведення конкурсів з повторного продажу активів. На конкурс виставляються активи, розташовані за адресою: м. Селидове, вул. Красноармійська, 135: 1. Приміщення підвалу, площа —664,7 м. кв., початкова ціна продажу — 2835,00 — грн. без ПДВ, гарантійний внесок — 141,75 грн. 2. Будівля АПК та їдальні, площа — 937,3 м. кв., початкова ціна продажу — 9982,50 грн. без ПДВ, гарантійний внесок —499,13 грн. 3. Будівля складу, площа — 292,6 м. кв., початкова ціна продажу — 1875,00 грн. без ПДВ, гарантійний внесок — 93,75 грн. 4. Будівля ремонтних майстерень, площа — 177,9 м. кв., початкова ціна продажу — 952,50 грн. без ПДВ, гарантійний внесок —47,63 грн. 5. Каркас ангару металевого, початкова ціна продажу — 1875,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок — 93,75 грн. 6. Трансформатор ТМ-160, початкова ціна продажу — 1575,00 грн. без ПДВ, гарантійний внесок —78,75 грн.

На повторний конкурс виставляються активи ДП «Вугілля-Сервіс» ЗАТ «Вугледобуток», розташовані за адресою: м. Новогродівка, вул. Ринočна,1: 1. Приміщення складу № 2, площа — 319,2 м. кв., початкова ціна продажу —4850,00 грн. без ПДВ, гарантійний внесок — 242,50 грн. 2. Тельфер г/п 5 т., початкова ціна продажу —1781,25 грн. без ПДВ, гарантійний внесок — 89,06 грн. 3. Маслостанція СНТ-32, початкова ціна продажу —6337,50 грн. без ПДВ, гарантійний внесок — 316,88 грн.

Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу — 17,00 перераховуються на р/р 260077397 в ДОД АППБ «Аваль» м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області.

Для участі у конкурсах необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсів Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 25 календарних днів із дня публікації у газеті по 19 січня 2004 р. включно.

Конкурси відбудуться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 26 січня 2004 р., у Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області об 11-00 год. та відповідно о 12-00 год. за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8.

Довідки за телефонами: 385-39-52/23.

Господарським судом Черкаської області (18005, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) порушено справу № 08/4141 про банкрутство СТОВ «Дружба» (19300, с. Босівка Лисянського району Черкаської області р/р 26005300146 в Лисянському відділенні 2971 ВАТ «Державний ощадний банк України», МФО 354626, код ЕДРПОУ 03791195).

Розпорядником майна призначений Осіпчук Віктор Миколайович (18000, м. Черкаси, вул. Вернигори, 16, кв. 11, тел. 63-10-96).

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, майдан Свободи, 5, Держпром, 8-й під'їзд) ухвалою від 03.11.2003 р, порушив справу № Б-19/181-03 про банкрутство ВАТ «Туристичний комплекс «Національ» (61166, м. Харків, пр-т Леніна, 21; р/р 26002301850 в АК «Реал-банк», МФО 351588, ЄДРПОУ 2573601).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шуба В. І. (ліцензія серії АА № 487789 від 07.05.2003 р.), адреса: 61003, м. Харків, вул. Гамарника, 5.Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Державне підприємство «ТВЕЛ»

(код 20273384) ліквідується за рішенням власника (Наказ Мінпаливенерго України від 17.10.2003 р. № 585).

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця за адресою: 01103, м. Київ, вул. Ківдзе, 8/9, з дня опублікування оголошення.

Тел. ліквідкомісії: 044-254-28-06.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Нові Мікро Технології»

(код ЄДРПОУ 25400261), зареєстроване Ленінградською районною державною адміністрацією м. Києва (реєстраційний № 4889 від 10 лютого 1998 р.), повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування за адресою: м. Київ, вул. В. Василевської, 7, оф. 706.

Господарським судом Львівської області (вул.Личаківська, 81, м.Львів,79010) порушено справу № 6/316-7/124 про банкрутство ВАТ "Дрогобицький племзавод" (с. Рихтичі, Дрогобицький р-н, Львівська обл., 82100, р/р 26006420355003 в Дрогобицькому ТВБВ Львівської дирекції банку "Україна", МФО 325644, ЄДРПОУ 00701381).

Розпорядником майна призначено Дуплику П.Г. (ліцензія серія АА № 250381 від 28.03.02р., який проживає за адресою: вул.Котляревського, 55, м. Дрогобич, Львівська обл., 82100).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом 30 (тридцяти) днів з дня публікації оголошення.

ТОВ «Кохан — Сервіс» (код 31241632) зареєстроване Печерською РДА м. Києва 04.12.2000 р. № 27790, повідомляє про втрату довідку 4-ОПП № 24778 від 07.12.2000 р.

Телефон: (044) 201-04-55.

ПРАВЛІННЯ ВАТ «УКРТРАНСЛІЗИНГ»

повідомляє, що до порядку денного Загальних зборів акціонерів, які відбудуться 30 січня 2004 року об 11.00 за адресою: м. Київ, вул. Дмитрівська, 18/24, 10 поверх, додатково виносяться питання до порядку денного зборів, а саме:

8. Обрання Голови та членів спостережної ради.

9. Обрання Голови та членів ревізійної комісії.

10. Затвердження угод, що перевищує п'ятдесят відсотків статутного фонду товариства.

Телефони для довідок: 246-95-52, 244-48-14.

Правління.

До уваги акціонерів!

Акціонерний банк "Факторіал-Банк"

Правління АБ "Факторіал-Банк" повідомляє про те, що загальні збори акціонерів банку відбудуться

21 лютого 2004 року об 11 00

за за адресою: м. Харків, вул. Римарська, 32.

Реєстрація акціонерів проводиться з 10^{30} до 11^{00}.

Порядок денний

1. Звіт про підсумки фінансово-господарської діяльності за 2003 рік та перспективи розвитку АБ "Факторіал-Банк".
2. Розподіл прибутку банку.
3. Збільшення розміру статутного фонду АБ "Факторіал-Банк" до 57111519,00 гривень шляхом проведення емісії акцій.
4. Збільшення кількості акцій до 57111519 штук за номіналом 1,00 грн.
5. Внесення змін до Установчих документів АБ "Факторіал-Банк" у зв'язку із збільшенням статутного фонду банку.

Акціонерам для реєстрації при собі необхідно мати паспорт, для представників акціонерів - паспорт та доручення, оформлене згідно з вимогами чинного законодавства.

Телефон для довідок 8 (0572) 17-03-97.

Правління.

Ліцензія НБУ №37 від 4.12.01 р.

ХОКЕЙ

За крок від мрії

Київські вболівальники продовжують жваво обговорювати події нещодавнього міжнародного турніру національних збірних «Єврочелендж». Особливо приємно, що наші дві команди в підсумку залишили позаду себе національні збірні Латвії і Данії.

А головне, що українські хокеїсти мали добрий тренінг на шляху до чергового чемпіонату світу. Наставник збірної України Олександр Сеуканд, дуже скупий на похвалу підопічних, цього разу з особливою теплотою висловився про Олександра Савицького.

— Сашко, як на мене, був найкращим оборонцем на київському льоду, — сказав Олександр Юрійович. — Давно він не грав так здорово. Якщо не збавлятиме темпу, то місце йому в складі збірної на чемпіонаті світу-2004 (відбудеться в Остраві, Чехія) забезпечене...

Як і тисячі київських хлопчиків, він мріяв про хокей, який у 70—80-ті роки минулого століття впевнено конкурував у столиці з футболом. Хоча до школи на «Крижинці» потрапив не одразу. Досвідчений тренер Едуард Дьяков сказав батькові хлопчика Валерієві Івановичу — старшому викладачеві КПІ, що син його ще маленький. І нехай навчиться кататися у школі фігурного катання.

Так і зробили. А через рік знову завітали до хокейної ДЮСШ. І все закінчилося, на радість Сашка, успішно. Тренер Юрій Сапетний прийняв його і привів нашого героя та його друзів до першої в їхньому житті перемоги — на республіканському турнірі «Золотої шайби».

Потім найкращі вихованці «Крижинки» перейшли до новоствореної школи «Сокола». І тут Олександр потрапив до надійних рук талановитого наставника В'ячеслава Соколова. Він і привів його у великий хокей. Спочатку грав за рідний «Сокіл». Потім виступав у зарубіжних клубах. У складі казанського «Ак Барса», за який українець провів чотири сезони, став чемпіоном Росії-1998. Допоміг московському ЦСКА Віктора Тихонова повернутися до російської Суперліги.

Далі на шляху киянина були словацький «Зволен», чеський «Інтер» (Плзень), німецький «Вайсвассер», данський «Ольборг». І тепер його бажають бачити у своїх складах кілька данських та шведських клубів. Поки що він тренується в «Соколі». І якби в Україні були прийнятні умови для хокею, нікуди не поїхав би. Але тепер він сам — глава родини, яку треба годувати. Разом із дружиною Наталкою виховують двох синів-орлів — Микиту (чотири з половиною роки) та півручного Тимофія.

До речі, родичі — найпалкіші вболівальники Олександра. Про батька годі й казати. Валерій Іванович, окрім викладацької справи, свого часу опанував фах хокейного арбітра. Не відстає від чоловіка Олександрова мама — Людмила Іванівна. Втім, найтемпераментніша прихильниця Сашка Савицького — молодша сестра Ганна, чудова танцівниця, солістка ансамблю пісні й танцю Збройних Сил України.

Наш герой, якому минуло тридцять два, провів 99(!) матчів у складі національної збірної України. Але торік на чемпіонаті світу не виступав. Хоча добре відомо, що потрапити на світовий форум — заповітна мрія кожного спортсмена. Савицький тут не виняток. Схоже, цього разу йому пощастить. Хоча ліпше помовчімо, щоб не наврочити...

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На знімку: Олександр Савицький.

Про своїх та легіонерів...

Гостем редакції офіційного сайту київського «Динамо» був віце-президент клубу Йожеф Сабо. Упродовж години він у режимі он-лайн відповідав на запитання вболівальників, ділився інформацією про селекційну політику в зимове міжсезоння.

— Чи допомогло б повернення Реброва в «Динамо» клубу і самому гравцеві?

— Дуже зрадів би поверненню Реброва. Та, на жаль, Сергій багато втратив за час перебування в «Тоттенгемі» та «Фенербахче». До того ж нині його ціна доволі висока.

— Аналіз ігор «Динамо» в Лізі чемпіонів (розшифровки ТТД) друкується в газеті «Команда». Чи збігається він з даними, які видає науковий центр клубу?

— Не збігається, бо це геть різні показники. Використовуються зовсім різні системи підрахунку.

— Чи залишається Мелащенко в «Динамо»?

— До Олександра виявляють інтерес кілька клубів, зокрема й закордонних. Але на теперішній момент він залишається гравцем «Динамо».

— Яким бачите майбутнє оборонця Алессандро? Можливо, його придбання — помилка?

— У Бразилії і досі не розуміють, чому Алессандро не грає в основному складі «Динамо». Акліматизація іноземних гравців — річ складна. Їм потрібен певний час на «розкачку». Те саме можу сказати і про марокканця Каддурі.

— Які результати вашої поїздки до Південної Америки?

— Переглянув дуже цікавого гравця, уругвайця Сосу. Але в Україні він не пройшов медичного обстеження і залишив Київ.

— Ласло Боднар пропустив осінню частину сезону. Які його перспективи в «Динамо»?

— Ласло залишається в Києві. Він переніс тяжку операцію, після якої ніяк не оговтається. Йому потрібно вилікуватися, а вже потім вести конкуренцію за місце в основному складі.

— Чи цікавив скаутів «Динамо» Кованделі? Які ваші враження від молодіжного чемпіонату світу в ОАЕ?

— Наші селекціонери переглянули майже всі матчі молодіжного чемпіонату світу. Отриману інформацію ми проаналізували, маємо кілька прізвищ, але це і все. Ще раз повторюю, «Динамо» не збирається набирати багато нових легіонерів. У нас є Алієв, Мілевський, Воробей — ці хлопці мають скоро заграти.

— Наскільки відповідає дійсності інформація, що нібито вас хотіли призначити головним тренером збірної Угорщини?

— Так, мені пропонували цю посаду. Я відвідав Будапешт, подивився, послухав і відмовився через особисті причини.

— Чи не варто розпрощатися з Дмитруліним і не тримати в команді гравців за старі заслуги?

— Таке можна сказати і про Гусіна, Белькевича, Хацкевича... В «Динамо» за старі заслуги нікого не тримають. Якщо Юрій доведе тренерові свої претензії на місце у складі, він буде в команді.

— Де динамівці готуватимуться до другої частини сезону?

— З 15 по 26 січня в німецькому Руйті. Другий збір відбудеться в першій половині лютого в одній з південних країн — Іспанії, Португалії тощо.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (Укрінформ).

— Цікаво, а динамівські гравці Ідахор та Омоко продовжать кар'єру у «Ворсклі»?

— Справді, ці футболісти на контракті в «Динамо». Але їх віддали полтавському клубові на весь футбольний рік. Оренда закінчується влітку 2004-го. Лише тоді поговоримо про їхнє майбутнє.

— Кого з динамівської молоді вважаєте найперспективнішим?

— У нас є багато талановитих хлопців. Мені дуже подобається Айила Юссуф, який прогресує просто на очах. Вважаю, у нього велике майбутнє.

— За ким із непридбаних футболістів найбільше жалкуєте?

— Либонь, за Марсело Сосу. Це дуже кваліфікований футболіст, але після медичного обстеження ми відмовилися від нього.

— Де тепер Томаш Брушко?

— Цей оборонець належить «Динамо». Ми віддали його в оренду «Ворсклі», а полтавці, у свою чергу, — в суборенду братиславському «Слована».

— Чи були пропозиції від іноземних клубів стосовно придбання гравців «Динамо»?

— Були. Але ми не збираємося влаштовувати розпродаж.

На знімку: Йожеф Сабо.

ЗВІДУСІЛЬ

■ Бокс

Чи побачимо ми ще раз у справі знаменитого Леннокса Льюїса? Чи, не маючи більше мотивації, він уже ніколи не з'явиться на рингзі? Багато прихильників боксу запитують себе про це. Звичайно, єдиний суперник, котрий може розглядатися як опонент чемпіонові, — українець Віталій Кличко.

Цікавий, гадаємо, з цього приводу коментар **Адріана Теодореску** — тренера Льюїса в період його аматорської кар'єри, друга і порадника нині.

— Леннокс ніколи не залишав незакінчених справ, а Віталій Кличко — це незакінчена справа. Згадайте Олівера Маккола і Хасіма Рахмана (єдині боксери, яким вдавалося перемогти Льюїса). Щоразу Леннокс повертався, щоб поставити крапку.

Коли Леннокс запитав про мою думку, я відповів, що він не повинен нікому нічого доводити. Однак, якщо він бажає позбутися гіркого присмаку критики з приводу його кепської форми в бою проти Кличка, тоді із завершенням кар'єри варто зачекати. Треба гарно тренуватися, повернутися і нокаутувати цього хлопця. Леннокс, звичайно, людина, яка слухає тільки самого себе. Та в цьому разі його серце каже йому те саме, що і я...

Пан Теодореску висловився також і про червневий поєдинок Віталія з Льюїсом.

— Уболівальники забувають, що Леннокс майже відірвав Кличкові голову аперкотом. Той сидів у кутку зовсім збентежений, та коли рефері оголосив про припинення бою, його серце лева вирвалося назовні й почало завзято протестувати. Я в боксі 42 роки й упевнений, що Кличко вже був готовий припинити бій.

Леннокс завжди повільно починає, адже бій за звання чемпіона світу складається не з шести раундів, а з дванадцяти. Нехай йому 38 років, але за боксерську кар'єру він дістав дуже мало ударів.

■ Футбол

Став відомий склад груп і графік ігор Кубка чемпіонів Співдружності, що стартує 17 січня у Москві. Турнір відкриють президент ФІФА Йозеф Блаттер і член виконкому ФІФА Мішель Платіні.

Київське «Динамо», яке виступає у групі С, розпочне турнір матчем з туркменською «Нісою». Наступного дня підопічні Михайличенка поміряються силами з вірменським «Пюніком», а в завершальній зустрічі групового турніру — з естонською «Флорою».

З кожної групи до наступного раунду виходять по дві команди. Турнірну сітку складено так, що до півфіналу чемпіони Росії (ЦСКА, Москва) та України («Динамо», Київ) не зустрінуться.

* * *

Гравцям полтавської «Ворскли-Нафтогаз» учора мали представити нового наставника — Володимира Лозинського, котрий до останнього часу тренував столичний ЦСКА. «Чи очолю я полтавську «Ворсклу»? Скажу одне, переговори йдуть повним ходом, і вже досягнуто попередньої домовленості з президентом клубу Валентином Ульяновим, — так прокоментував ситуацію напередодні сам пан Лозинський. — Але остаточну крапку в цьому питанні ще не поставлено...»

■ Фігурне катання

Чемпіонат країни. Київ. Палац спорту. На першості Європи Україну представлятимуть дві спортивні пари. Це переможці національного турніру Тетяна Волосожар і Петро Харченко, срібні призери Юлія Бєлоглазова та Андрій Бєх. У жінок перемогу святкувала Галина Маняченко. Вона і володарка «срібла» Ольга Орлова здобули європейські путівки. До них приєднається ще й Олена Ляшенко, котра через травму не виступала на київському льоду. Не постало питань і з приводу найсильнішої танцювальної пари. Знайомий дует — Олена Грушина і Руслан Гончаров.

Найнапруженішою була боротьба в чоловіків. На перемогу претендували Антон Ковалевський і Віталій Данильченко. У підсумку переміг Віталій. Саме він поїде на чемпіонат Європи, адже путівка тут була тільки одна.

На знімку: чемпіонський дует Олена Грушина/Руслан Гончаров, котрий мешкає і тренується у США, а виступає за свою країну — Україну.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Гласність губить мушкетерів

ПРЕМ'ЄРА

Столичний театр імені Франка випустив мюзикл «Ех, мушкетери, мушкетери...» (п'єса Євгена Євтушенка — фантазія на теми А. Дюма). Постановка Дмитра Чирип'юка, музика — нашого композитора Юрія Шевченка. До речі, саме сьогодні — вистава, якою Юрій Шевченко святкує своє 50-ліття, з чим ми його й вітаємо.

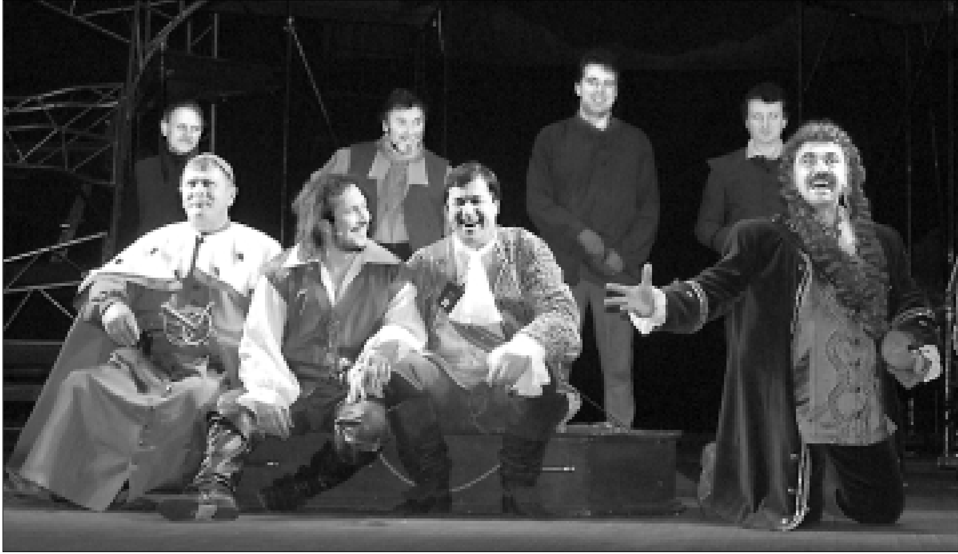

Фото агентства «Прес-КІТ».

... Дивна річ: не можеш позбутися враження, що ти колись це бачив в іншому варіанті. Але коли і що то було? Відповідь напрошується ось яка: Є. Євтушенко, здається, мимоволі повторив «Бременських музикантів» — мюзикл, що був вершиною легального совецького протесту, декларацією свободи і любові — як основної цінності. А щоб ніхто нічого зайвого не подумав, то все це маскувалося під дитячу казку. Тут же нічого не маскується, все — прямим текстом, як з трибуни. Євген Євтушенко завжди був дидактичний поет, але поетові це можна, а драматургові — ні. Гласність губить мушкетерів! Вони лиш промовляють монологи — такі гострі, що шпагам робити нічого. Втім, п'єса таки досягає мети. Перед нами — меланхолійне видовище про постарілих мушкетерів (читай — шістдесятників, до яких належить Євтушенко чи його українські ровесники Драч, Олійник), мушкетерів, чия прекраснодушність не потрібна нашому цинічному часові. Мушкетерська четвірка франківців грає власну печаль — це печаль артистів, яким надто пізно дали зіграти мрію їхньої юності. Франківці дуже добре співають. Музика Шевченка — світлопечальна. Чудові у виставі Ірина Дорошенко (Королева-мати) і Оксана Батько (кохана Д'Артаньяна).

Віталій ЖЕЖЕРА.

На знімку: Араміс — Олег Шаварський, Д'Артаньян — Олег Стальчук, Атос — Володимир Нечипоренко, Портос — Василь Баша.

Цього дня. 26 грудня

■ 1803 р. У Соловецькому монастирі помер останній гетьман Запорозької Січі Петро Калнишевський. ■ 1825 р. Повстання декабристів. ■ 1893 р. Народився великий керманич Китаю Мао Цзедун. ■ 1898 р. Народився поет Євген Плужник. ■ 1918 р. У Києві помер Микола Фігнер, співак (тенор). ■ 1919 р. У Радянській державі прийнято декрет про ліквідацію неписьменності серед населення. ■ 1991 р. Рада Республік Верховної Ради Радянського Союзу ухвалила декларацію, якою констатовано припинення існування СРСР як держави.

ГАСТРОЛІ

Від Різдва до Різдва

Дитячий хор «Від Різдва до Різдва» і духовий оркестр «Кантилена» на зимові свята вирушили на гастролі багатьма містами Європи.

Юні кримчани тут бували вже не раз. І скрізь мали успіх. Справді ангельськими називає їхні голоси закордонна преса. Зачаровані українськими колядками в їхньому виконанні шанувальники церковної і народної музики з різних країн. У репертуарі «Кантилени» тільки шедеври: твори Бортнянського, Березовського, Веделя, Кошиця, Леонтовича, колядки і українські народні пісні. Хор записав уже три диски: у форoській церкві Воскресіння Христового «Богородичні співи», в Німеччині — вітчизняну та європейську класику англійською, німецькою, іспанською, французькою, румунською, польською, російською мовами, рідною — «Різдвяні колядки» у Києві.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ЗНАЙ НАШИХ

Моральні охоронці

Нову програму «Імперія почуттів» російського співака Бориса Мойсеєва Ужгород так і не побачив. Місцеві активісти УНА-УНСО виступили із заявою не допустити проведення в місті концерту, вважаючи творчість Бориса спрямованою на розбещення молоді та моральне розтління закарпатців.

Втім, організатори шоу пояснюють «прокол» тим, що на концерт було продано обмаль квитків.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

Тепер можна і погризти!

Пам'ятаєте старий анекдот про любителя спиртних напоїв, котрого дружина застала в момент розпивання.

— Що ти робиш? — обурилася жінка.

— Не бачиш? П'ю. Була б тверда — гриз, — чесно зізнався чоловік.

Тепер у героя цього жарту, схоже, з'явилася така можливість. На ярмарку «Новорічна казка» в Донецьку відвідувачам було запропоновано продегустувати десерт для дорослих «Тверда горілка». Два в одному — й випивка, й закуска. Гризіть, але пам'ятайте, про що попереджає Міністерство охорони здоров'я!

Фото УНІАН.

На знімку: під час дегустації.

Фантастична країна сміху

КАЛЕНДАР

Мрія фантаста вміє долати зоряні простори. Коли фантаст — особистість, ці галактичні та часові вигадки перетворюються у систему, котра витворює окремішній світ. Додаймо ще пригоди, перетворення, тонке почуття гумору, і маємо ім'я: Юрій Ячейкін, котрому нині виповнюється 70 літ.

Народився Юрій Дмитрович на Луганщині 1933 року. Потяг до фантазій і гумору прокинувся дуже рано — на журналістиці Київського університету. Потім був літпрацівником багатотиражки «Арсенал», затим дебютував як фейлетоніст у газеті «Вечірній Київ». Але перша книжка «Дивовижні пригоди капітана Небрехи» побачила світ 1965 року.

Відтоді творчий шлях Юрія Дмитровича — в літературу. І симпатії читача — незмінно з ним. Хоч яку з книжок візьми — «Зустріч зі шпигуном», «Вантаж для горил», «Агент візантійського захисту» — всі викликали цікавість: фантастика, пригоди, гумор. Була ще й щоденна робота в журналах «Перець», «Вітчизна», «Дніпро». Найбільше досягнення Ячейкіна — майже діснеївський, сповнений гумору цикл творів про капітана Небреху та його відважного штурмана.

Доля принесла Юрію Ячейкіну визнання двадцяти трьома мовами світу. Сам писав двома — українською і російською. Але володів безмежним запасом іскристого українського гумору та фантазією до пригоди. Саме за це читач його творчість любить досі.

З роси й води вам, Юрію Дмитровичу!

Аттила СОЛОМ'ЯНСЬКИЙ.

ШОУ-БІЗНЕС

Чи відпустить Вєрка Андрійка поспівати?

Зірка української естради Вєрка Сердючка випустила свій другий альбом під назвою «Чіта-дріта». Попередній її збірник «Ха-ра-шо» продався півмільйонним тиражем у нас і більше мільйона копій було реалізовано в Росії.

«Чіта-дріта» записана всього за два тижні. До збірника включено пісню «Мені так потрібна любов твоя», яку вперше привселюдно без допомоги Вєрки виконав особисто Андрій Данилко в чоловічому вигляді. Можливо, з цього твору почнеться сольна співоча кар'єра творця образу співучої й балакучої провідниці. Якщо, звісно, Вєрка відпустить Андрійка поспівати...

Нині модно виступати дуетом з розкрученими виконавцями. Сердючка собі в партнерки вибрала поп-диву Ірину Білик, яка для спільного виконання написала пісню «Ти на північ, я на південь».

Сингл «Чіти-дріти» став хіт «Гулянка», що одночасно є і саундтреком до новорічного мюзиклу «За двома зайцями» (практично всі пісні для фільму написано Андрієм Данилком).

Олег БАЙДА.

Фото УНІАН.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**,
Анатолій **ГОРЛОВ**,
Сергій **ДЕМСЬКИЙ**,
Віталій **ЖЕЖЕРА**,
Іван **ІЛЛЯШ**,
Світлана **ПИСАРЕНКО**,
Віталій **СУДДЯ**.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою:
www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

**Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.**

Ціна договірна

**Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311242.** **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos